

catalunya. • social •

Ruclio

Les millors marques de cigarretes havanes i
egípcies són elaborades amb paper

Indio Rosa

DEMANEU-LO EN TOTS ELS ESTANCS

CATALUNYA SOCIAL

APARTAT 273

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:

BAIX ST. PERE, 1, 3 i 5 - BARCELONA

TELÈFON 1114

Com cada any, quan Jesús somriu en el bressol sota l'esguard amorós de la Verge Maria, CATALUNYA SOCIAL, que d'ençà que eixí a la llum enarbora ben alta la bandera flamejant de l'espiritualitat cristiana, es vesteix de festa. Que el somris de Jesús Infant amoreixi els nostres cors i que plani damunt la terra l'amor que purifica els homes.

CATALUNYA SOCIAL desitja que el bon Jesús faci caure

la seva benedicció damunt la llar dels nostres

lectors i que els hi doni unes

bones festes de Nadal

EL NOSTRE IDEARI

Per a quants lleigeixen CATALUNYA SOCIAL, quelcom ha de significar i dir-los que cada any, en la festivitat de Nadal, nostre setmanari es posi de festa, cosa que no fa en cap més diada.

És que com vol ser, i és, una publicació cristiana i popular—i res més que això,—no ha trobat cap altra data ni commemoració més popular i cristiana a l'ensem, en la que li escaigui millor celebrar sa festa principal.

Altrament, el Naixement del Fill de Déu dins l'establia de Betlem té una profunda significació social que no ens hem de cansar mai de pregonar i explicar.

Tan sols el considerar qui naix i com naix, és un misteri inefable ple de les més profitoses ensenyances. Allí hi veiem casa pobra, mare pobra, llit pobre, i la major part de les coses que allí varen servir no sols foren pobríssimes, sinó manllvades, i manllvades de bèsties. Per bressol una menjadora, per matelàs la palla, per cortina els fils de les aranyes, per escalf de l'infant l'alè dels dos animals que li feien companyia. El doctor Torras i Bages parla de que Maria cercà acolliment en els diferents hostals de la vila i no en trobà perquè sens dubte, els hostalers no li sentien soroll de diners a la bossa, havent de contentar-se amb un estable o quadra on posaven els pobres que no sabien on aixoplugar-se. Havia sortit de Natzaret, segons l'antiga tradició, montada en una somera. Qui podia pensar, diu el mateix Bisbe de Vich, que en aquell pobre bagatge i en

aquella humil companyia portava el Viàtic a la humanitat! I el venerable Granada ens diu graciosament que la Mare és la "comadre", i la senyora i la criada, i el tot en aquella casa, "servint amb diligència en tot ço que pertany al fill, puix el pren en sos braços, l'embolica, el desembolica, l'estreny, l'abraça, l'adora, el besa, l'alleta i l'arropa a son pit virginal".

Les paraules inefables, quasi divines, amb que Sant Bonaventura, Ciprià, el mateix Granada i altres, expliquen el Naixement, font de delícies per als contemplatius, donen més escalf, consol i alegria a l'esperit que totes les cogitacions dels filòsofs més cèlebres. Ah! si tot el poble les lleigia i servava en son cor!

I ja que s'han entossudit en fer-nos agafar la ploma, no la volem deixar sense dir una cosa a tots els amables llegidors. És la següent: que d'aquí endavant no vulguin fixar-se en detalls que no es refereixen a lo essencial i que si no existissin, ens farien enterament iguals els uns als altres. Que mirin tan sols el gran ideari, lema suprem de tots, que avui commemorem, i que, deixant de banda coses ben lliurement opinables, vinguin a ajudar a la santa tasca dels redactors de CATALUNYA SOCIAL, que no és altra que la molt enlairada, meritòria i patriòtica de cristianitzar al nostre poble.

RAMON ALBÓ

President d'Acció Popular

EL QUE PASSA

ESPANYA ENDINS

Havent vençut la lletra a 90 dies data que contra ell mateix i a favor de l'opinió pública va lliurar-se el Directori, molts són els que s'han presentat a cobrar-la puntualment.

El Directori s'apressà a pagar-la amb monedes que no han estat del gust de tothom, si bé no es pot pas negar que abundaven les monedes. Un dels apoderats, el més vell de la colla, que porta nom de dona per més senyes (*La Epoca*), ha tingut l'acudit de presentar al Directori, juntament amb la dita lletra, una pila de lletres en forma de qüestions a resoldre, que fa basarda enumerar-les. Però, *La Epoca* no sap que es poden fàcilment pagar aquestes lletres contragirant-les, i a la vista, contra els mateixos lliuradors, o sigui, contra els governants dels vells partits històrics que a son degut temps i comptant amb tota mena de recursos no les havien satisfetes, és a dir: no havien solucionat les moltes qüestions ni havien fet les moltíssimes coses que ara *La Epoca* reclama del Directori. No és per aquest cantó per on és vulnerable la present tasca governamental. Bé prou que ho hem dit des d'aquest mateix lloc mantes vegades, i no estem pas disposats a repetir-ho cada dia.

El moviment regionalista del qual donarem compte, va entrant en el període d'organització, però encara no vénen els homes que calen per a donar-hi una empena definitiva.

Mentrestant, veiem com van a Madrid, en processó interminable, comissions de tots els indrets d'Espanya a cercar la moma, com sol dir-se a la nostra terra. I el que és per demanar no es perden pas. Solament els nostres simpàtics germans d'Aragó han presentat una sèrie d'obres tan colossals a fer (i totes elles ben convenients, per cert), que tots els recursos de l'Estat no bastarien per a portar-les a cap.

En Primo de Rivera, a tothom que el visita, diu que tot es farà. El planyem de veure. No en té pas poca de feina!

Però, en té una entre mans que és cosa de pregar a Déu l'encert i la decisió. Ens referim a la nova estructuració d'Espanya que diuen està força avençada.

Continua preocupant fortament la política aranzelària i els seus desastrosos efectes. Si bé és cert que, segons deïem, les relacions comercials entre Espanya i Itàlia directament són de poca importància, la gravetat d'aquest nou Conveni rau en la clàusula de "nació més fa-

vorescudà" que tenen consignada altres Tractats moltíssim més importants, i per la qual clàusula es colaran a Espanya quants productes tingui abusivament rebaixats Itàlia en el dit Conveni. Ja es preparen a plegar el ram valuoses indústries. No ho obliidi el Govern.

ESPANYA ENFORA

Encara preocupa a tot el món el resultat de les eleccions angleses. Si bé els seus efectes en la dinàmica tradicional de la política de la Gran Bretanya són desconcertants, furgant per entre les milionades de vots emesos i estudiant les seves característiques, s'arriba a una conclusió fonamental certament curiosa i alligçonada. La composició numérica dels tres partits anglesos ha canviat ben poc. La nova trama dels tres partits ha commogut la situació secular de la política anglesa (poc més que capgirant-la), però el número i qualitat dels votants no han canviat pas gaire. Vegi's: En l'antiga cambra, els 344 diputats conservadors contaven amb 5.737.097 votants.

Els 116 diputats liberals (les dues branques), amb 4.325.553.

Els 147 diputats obreristes, amb 4.345.549.

Ara bé, en la nova cambra tots sabem el canvi sofert pel nombre de diputats, però molts llegidors ignoren que les sumes dels respectius votants no han tingut pas una variació corresponent. Els conservadors, 5.348.597; els liberals, 4.251.573, i els obreristes, 4.337.292.

Aquestes dades diuen moltes coses, que no caben en una senzilla crònica, i posen al seu degut lloc les grans victòries amb que certs partits "avençats" volen consolidar la seva situació i sostenir les seves teories, que avui van en orris...

Altrament prossegueix la política d'aproximació directa entre França i Alemanya per tal d'anar prescindint d'Anglaterra, de qui ambdues nacions no es fien pas massa.

Es de desitjar que no parin en aquest camí fins arribar al cap i tancar d'una vegada aquest període d'angoixes i perrills, insuportables i gravíssims de la post-guerra.

La nostra veïna, Portugal, acaba de conjurar una altra revolució i cerca amb daler una solució a la nova crisi política (la cent i tanques), que sofreix fa dies. La república, nascuda allí, com quasi a tot arreu, d'un pecat de sang, no acaba de purgar-lo. Fan llàstima els nostres bons germans de *Tras os montes*.

Paradoxes

Són paradoxes, diuen els filòsofs, aquelles proposicions contràries al comú sentir de la gent. Com sia que el comú sentir de la gent és un criteri de veritat, per regla general les paradoxes són proposicions falses. Això seria sempre així si no fos que el sentit comú té unes coses...! Cert que la raó, comú a tots els homes, i il·luminada per la fe en els homes cristians, parla de vegades per boca del sentit comú, mes també és cert que a tots els homes agiten les passions i que tots ells senten l'influència del món, del dimoni i de la carn, enemics de l'ànima humana i de la seva raó, i de la seva virtut, i d'aquí ve que no poques vegades tots aquests enemics de la veritat parlen també falsedats emprant aquell to serè i prudent del sentit comú.

Cal, doncs, distingir entre el comú sentir de la raó dels homes cristians i el comú sentir de les passions innobles dels homes, si es vol pendre el sentit comú com un criteri per a distingir la veritat de la falsedat.

Solament fent aquesta distinció entendrem ço que és la veritable prudència cristiana sobrenatural, i ço que és la falsa prudència mundana i carnal oposada a la primera, i veurem la resplendor de moltes veritats que davant el comú sentir de les passions semblen paradoxes i percibeixin les aromes de moltes virtuts que pugnen amb les màximes del bon viure, dictades pels enemics de l'ànima, que són els enemics de la vida.

Això volia significar Sant Pau quan escrivia als romans: "La prudència de la carn és la mort: la prudència, però, de l'esperit, és la vida i pau... però, vosaltres no viviu segons la carn, sinó segons l'esperit, si és que l'esperit de Déu habita en vosaltres".

* * *

Aquestes reflexions ens corprenen quan ens fem presents amb el pensament i amb el cor a la bauma de Betlem, tot just vingut al món, Jesucrist, infantó ajegut damunt la palla d'una menjadora, amorosament contemplat per la seva mare Maria, Verge fecundíssima per l'ombra projectada per la virtut de l'Altíssim i pel seu pare legal Josep, guardador del misteri, humildíssim ar-

tesà de Natzaret, portats a Betlem per un orgullós caprici del Cèsar August de Roma, i recollits per caritat en aquella bauma, per no haver trobat la llur pobresa lloc a cap casa del poble, ni tampoc a l'hostal dels pobres.

Qui sap si algun conreuador d'aquelles terres, encuriosit de saber qui podia allí habitar, es va arribar sigilosament a aquell lloc i avançant la faç colrada pel sol i per la serena va creure endevinar allí una tragèdia de la vida humana, comentant-la amb les exclamacions pròpies del cas:

"Mireu que és misèria trobar-se en el cas d'infantar en una menjadora!"

"Mireu que és pena no poder proveir millor a la família!"

"Mireu que és deshonor no saber-se guanyar ni el pa de cada dia, ni la teulada de cada nit!"

Prou que ho semblava aquell un lloc de misèria, de tristesa i de oprobí!

I, no obstant, era tot el contrari del què semblava; allí hi havia la glòria de Jerusalem, l'alegria d'Israel, l'honor del poble de Déu!

Una mena de glòria que tenia per fonament la humilitat, no pas la ostentació de riquesa i de poder.

Una mena d'alegria que rajava del sacrifici, no pas de les disbauxes dels plaers.

Una mena d'honor que floria de la negació de sí mateix, no pas de la vanitat inflada per l'amor propi.

Allí començava la lliçó pràctica que Jesús donava a la humanitat d'aquelles benaventurances que ens havia d'explicar més tard en el sermó de la muntanya i que el món sempre qualificarà amb terquedat i amb injustícia de paradoxes i que nosaltres, cristians, que no som del món, qualifiquem de veritats eternes.

I de llavors ençà, qui estigui assedegat de glòria, d'alegria i d'honor veritables i eternals, seguirà les petjades de Jesucrist i sabrà trobar totes aquestes coses desitjables en la humilitat, en el sacrifici i en la negació de sí mateix, encara que una tal cosa sembli paradoxal.

JAUME RAVENTÓS

Del Sant Bressol a la Santa Creu

El dia 25 de cada mes, posen de manifest, a la basílica de Santa Maria Major de Roma, l'urna de cristall i argent que conté les fustes del *Santo Presepio*, el pessebre, o bé el primer bressol, de Jesús infant. Es la relíquia principal de la església insigne dedicada en el s. VII "*ad præsepe*", i que baix el títol de Santa Maria Maggiore, és la Segona Catedral de la Ciutat Eterna i un dels temples més il·lustres i famosos de l'univers catòlic. El Sant Pessebre, o Sant Bressol, es venera en la cripta o confessió, davall l'altar papal, o sigui, al lloc central i més sagrat de la basílica. La capelleta que guarda l'urna és tapissada de domàs roig i gran nombre de llànties al davant hi cremen. Fan companyia al bressol diví relíquies dels Sants Innocents i de Sant Maties, apòstol i Sant Lluc, evangelista i pintor (el retrat de la Verge que la tradició li atribueix és mostrat en una capella propera). Entremig de les escales d'alabastre, fa oració adorant el Pessebre, la estàtua venerable de Pius IX.

Al peu d'aquest sant reliquiari, col·locat abans a la cripta sota l'altar del Sagrament, en l'altar i capella dits del Pessebre, es celebrava abans la primera de les tres misses de Nadal, la de mitja nit, segons hom llegeix als euco'logis. La de l'aurora la deien lluny, sota el Palatí, a Santa Anastàssia, i la missa del dia, altra vegada a Santa Maria Major, però en l'altar major, i era el Papa que les celebrava. Per aquesta diada, la relíquia és treta en processó i passejada per la basílica.

Carrer enllà, enfront de la façana, no pas més d'un quart lluny, divisa hom una altra basílica que està plena de contrastos i de significacions especialíssimes. És la de Santa Creu de Jerusalem, *Santa Croce in Gerusalemme*, que guarda els records màxims de la Passió: tres Espines, un Clau, i en vas d'argent altres tres fustes que formen el tros més important que resta de la Santa Creu de Nostre Senyor. No és, com Santa Maria, una església rica i fastuosa. Santa Croce és la basílica pobra i la única pobra, perquè no li queda ni tan sols l'austera senzillesa de la petita de Sant Sebastià *ad catacumbas*. Un barroc miserable, de varietat alhora petulant i sòrdida, la vesteix com d'una túnica d'escarni. No té, com Santa Maria, marbres de Grècia, alabastres d'Orient, ni l'or d'Amèrica, sinó sota la porpra irrisòria, la més desolada nuditat. Qualsevol parròquia pobra de per aquí té millor sagristia que la que serveix d'avantcambrà al *sancta sanctorum*, armari d'aquelles joies de preu altíssim, banyades de la sang del Redemptor.

De Santa Maria Major a Santa Creu "*in Gerusalemme*" es compleix el cicle d'aquesta Redempció. El primer instrument material siguié la fusta del Bressol, l'últim la fusta de la Creu. Bressol i Creu són presents a Roma, en sos més importants fragments, que dues esglésies custodien, l'una a un cap i l'altra a l'altre cap d'un carrer rectilini.

Fusta i fusta, el pessebre i el patíbul, la naixença i la mort. La fusta de Nadal i la fusta del Dijous Sant. Quantes meditacions que es desvetllen! Avui, però, ens pertoca adorar la relíquia de la santa alegria.

La basílica de l'Esquilí, dita també liberiana i sixtina, té per origen, com és sabut, la nevada miraculosa de la nit del 4 al 5 d'agost, que senyalà al cim d'aquell turó romà el perímetre del temple que aixecar-se devia a Nostra Dona. D'aquí ve que el més primitiu títol dels que ha tingut la Major de les vuitanta esglésies que a la Mare de Déu en la ciutat de Roma són consagrades, fos Santa Maria *ad nives*, Santa Mària de les Neus. Neu, paraula nadalenca; la davallada misteriosa dels flocs blancs en una nit d'estiu ardorosa, és també un símbol de l'adveniment pacífic del Senyor en mig de les bojors i les orgies del món pagà.

De pocs anys ençà, a una nau lateral, a esquerra de les columnes de Sixte III, una madona blanca aixeca el Jesuset qui té a la mà una branca d'olivera: la Mare de Déu té l'altre braç estirat, la mà aixecada, la palma enfront la gent, com dient i fent amb el geste: *Aturcu-vos!* Té l'esguard amb l'esglai de les lluites que presencia. És la Madona de la Pau, *Regina Pacis*, en plena guerra europea feta posar allí per Benet XV.

El Nadal és l'*atureu-vos* de totes les lluites de l'any. I la Reina de la Pau, amb l'Infant del brot d'olivera, no fan més que recordar, accentuar, fer remarcar el sentit del Cristianisme, pacificador constant de les discòrdies humanes, i sembrador de pau per l'intermedi dels homes que la pau estimin: *Pax in terra hominibus bonæ voluntatis*.

Però, aquest amor de la pau, aquesta bona voluntat, per sí sols ja són objecte d'enemistat i odi. Els homes dedicats a fer pau són generalment els de vida menys pacífica, més combatuda i perseguida. Tal és l'exemple del Pacificador universal, Jesucrist, en sa missió redemptriu, ensenyant-nos per la fusta del Bressol i la fusta de la Creu, l'heroisme, la humilitat abnegada, que fa oferir per preu de la pau d'altri el martiri propi.

R. RUCABADO

Jerusalem

Damunt la grisor del pedregar se sent atreta la vista i el cor hi vola saludant: ve't aquí la Ciutat Santa, la Regina dels misteris...

Es la Salem de Melquisedec, qui ja hi féu ofrena de pa i vi més de vint segles abans de la Cena; és la Jebús de Josué i la Sion excelsa de David.

La terra on es sosté sembla escruixida de prodigis: el cel que la cobreix sembla congestionat de visions.

Seu la gran vídua de Judà en la quietud de son dol: seu damunt les muntanyes santes, que són clapers de sepulcres.

Guaita amb l'estupor de la vellesa i de la servitud: guaita les tres valls obertes com a fosses a ses mateixes plantes.

A l'orient Josafat, a migjorn Gehenna, i Gihom a ponent. No sap quina de les tres valls és més trista i desolada.

Cap al Nord no té vall funesta, però hi té més funestes recordances: per aquella banda sempre sos adversaris l'han ferida i presa.

Jerusalem! Visió de pau t'anomenaren, i ets la gran víctima de la guerra: tretze vegades envaïda, tres voltes del tot arrassada.

Ta destinació fou atènyer el sublim dels extrems: santedat i abominació, excelsitud i oprobi, ciutat de Déu i deïcida!

Han planat sobre el teu cap les benediccions supremes; i les gran malediccions se són encarnissades en tu com aus de presa insaciabls.

La glòria de Jehovà et prengué per estatge; la venjança del cel t'ha posada per mostra.

Un temps l'Exterminador et custodiava amb l'espasa invisible: una nit deixà estesos a tos peus els cent vuitanta mil guerrers de Sennaquerib que l'endemà devien assa'tar-te.

Mes, ai! el propi Exterminador un altre dia atia la fúria de tos enemics; i, com estava anunciat, no deixaren de tu pedra sobre pedra.

Ah! aquell prodigi de Temple, tos palaus i torres, desafiant les centúries, es dissiparen: ja semblen imaginaris com aquells monstres de visió que passaren per ton cel en nuvolada de presagis.

Gran era estada la pompa de víctimes a la dedicació de ton Temple; però, més gran

fou la pompa feral de la darrera Pasqua, quan caigueren amb un milió de víctimes humanes.

Oh! ciutat de la glòria i del terror! ta sort només pot explicar-se pel Calvari: l'Arca vera de ta santificació és aqueix Sepulcre on fou vençuda la Mort.

Hereus dels qui tingueren de l'Occident a rescatar aqueix sepulcre, venim de lluny a visitar-te; a respirar ton misteri de santedat i d'horror, oh ciutat única!

L'ombra de tos carrerons oprimeix, ta llatzeria acluca; però tos records tenen un prestigi que et rendeix les ànimes.

El pelegrí que et contempla no frissa de tornar-se'n, i diu: "Venturós qui t'ha visitada, oh trista Jerusalem!".

El qui se'n va et deixa amb recança i sent al cor l'expressió del Salmista: "Si de tu m'he d'oblidar, Jerusalem, sia dada a l'oblit la meua mà dreta!".

MIQUEL COSTA I LLOBERA

Nit de Nadal

O bon Jesús, en eixa nit tan clara,
com sou present a dins del nostre cor!
com la vostra presència a tots ampara
i ens dóna llum i ens dóna dolç conhort!

O bon Jesús, que torneu nostra vida
petita i pura com la dels infants;
un poc meravellada i compungida
freturant de desitjos i de cants.

Deu-nos, Jesús, eixa clara harmonia
i a dins del cor feu-la eterna i fidel
i un pur estel illumini la via

ara que és nit de ventura i de gel.

I Vós, Jesús infant, siguen el guia
fins a l'eterna serenor del cel!

J. M. ROVIRA ARTIGAS

Estralls del renec

A l'hora divina que repiquen totes les campanes de la Glòria, pel natalici del Fill de Déu, no podem menys d'esgarriar-nos en percebre encara ressonar tothora la blasfèmia. Doncs, què espereu, companys, a redimir-vos d'aquest afront?

Bé massa que Jesús ja fou víctima dels jueus, del seu poble preferit i escollit, el qual acudí a un poder estranger, Roma, per tal de donar-li mort, a causa, segons deien, de les blasfèmies: "*quia Filius Dei se fecit*". Perquè era Fill de Déu! I el poble jueu trobà el seu càstig, avorrit i reduït, dispers i errant per tots els pobles, a través dels segles, execrat de Déu i dels homes.

Llegim en "La Veu de Catalunya" del dia 7 de novembre de 1922, aquestes ratlles, verament enutjoses i odioses:

"De Manila participen que a les 12 en punt de la nit del dia 31 de desembre de 1924, quan sonin les sirenes de les fàbriques de gel i els senyals dels navilis ancorats a la badia, serà l'hora fixada per a la supressió oficial de l'idioma de Cervantes en l'antiga colònia espanyola de l'extrem Orient. A les cambres legislatives, Acadèmies, Jutjats i altres centres oficials, només s'admetrà l'anglès en les discussions i redacció de tota mena de documents".

Veu's aquí com la llengua espanyola, per la tirania d'una altra llengua que se li imposa, més curta i menys sonora, l'anglès, es veurà obligada a reduir-se en sos amples dominis part de llà del mar.

No podem amagar, però, que — Déu té un bastó que pega sense fer remò —. En espanyol, es renega més que en anglès, i és de justícia que la llengua espanyola sofreixi les reduccions i vexacions pròpies d'un estat pecaminós.

També es renega, i, en molts indrets, més que en castellà, en català. En el supòsit de que un empordanès o un home del camp de Tarragona — llocs on es sol blasfemar molt — llenci contra Déu deu blasfèmies al dia, al cap de l'any haurà proferit 3.650 blasfèmies. Poseu-n'hi ara, en lloc d'un home, deu a renegar; les blasfèmies pugen a 36.500 a l'any. Voleu posar-n'hi mil? doncs el número de blasfèmies que hauran eixit de llavis germans nostres, pujarà la fabulosa suma de 3.650.000 blasfèmies en un any; ve-

ritable núvol d'immundícia i ràbia, que s'interposa entre Déu i els homes!

I voleu que Déu no castigui una llengua així enverinada i abraonada, que tant sens to ni so, a cada moment, s'encara contra Déu omnipotent, contra el Verb diví que avui, fa anys, s'encarnà i féu home com nosaltres?

Els jueus no podien evitar que Jesús un dia o altre, amb motiu de qualsevol incident, hagués estat sobtat i pres i mort per un poder estrany, però sí que devien evitar, a tota costa, de demanar a un poder estrany que li infligís la mort: "*Reus est mortis!*".

Nosaltres no sempre podrem evitar el que la llengua catalana sofreixi reduccions i limitacions, però sí que sempre ens serà possible evitar d'anorrear-la a queixalades, esmicolant-la, deformant-la, blasfemant.

Ah! vulla Déu, diu En Maragall, que no hagueu de veure un dia una policia forastera ficar-se'n a casa, com els nordamericans a la Habana, per a forçar-nos a la netedat, mofant la nostra llengua i bandejant-la com indigna..."

IVON L'ESCAP.

Deldia de Santa Llúcia

*La placidesa humida
dels voltants de la Seu, s'ha tornat colorida.*

*La taca grassa i fosca del record oriental
reviu amb una llarga delectació carnal
en la dura renglera*

*d'aquella pobrissalla de la veu ploranera
qui en la buidor dels ulls eixuts de claredat
sembla guardar encara la imatge del pecat;
i les visions ocultes*

*desvetlla amb el frisar de les llurs mans in-
[cultes
mentre passen de gents lluminosos tumultes.*

J. M. LÓPEZ-PICÓ

NADAL

(Fragment)

*Caieu, fulles; caieu, fulles,
que ja s'acosta Nadal
i el cor el vol nu i glacial...*

*Neix l'hivern cantant les glòries
d'una Verge amb manto blau
que al senti's plena de gràcia
baixa els ulls, junta les mans
i es posa a adorar a Déu
en son ventre virginal...
Caieu, fulles; caieu, fulles,
que s'acosta Nadal.*

*En les nits de desembre — tan llargues!
els pastors s'estan sols entre el vent,
contemplant la foscor de la terra...
I en el cel hi ha l'estrella d'Orient.
En les nits de desembre — tan llargues!
entre'l vent i invisibles remors,
que n'hi caben de vols d'àngels
en els somnis dels pastors!
Van els àngels per la terra
i pel cel les resplandors.*

*Oh! Jesús de ma infantesa!
oh! petit nostre Senyor!
Bon Jesuset de les panses i figues,
i nous i olives i mel i mató!
Qu'alegra's torna la nit de desembre!
Quina alegria d'infants i pastors!
Tot timbaleja, tot cascabelleja,
tot es trontolla al vaivé d'un bressol...
«Que n'hi darem an el noi de la mare?
Que li darem que li sàpiga bo?»*

*La Verge mig reia, i la bona gent
trobareu-la bella;
mig reia la Verge, i els Reis d'Orient
per la nit seguien l'estrella
que'ls duia a Ponent...*

al Misteri.

JOAN MARAGALL

Les antifones de la O

I

O eterna *Saviesa*
que eixíreu de la boca de l'Altíssim;
Vós disposeu amb vigor i dolcesa,
des de lo més vell fins a lo novíssim:
veniu! vostra ciència
ens mostrarà les vies de prudència!

II

O etern *Adonai*,
la casa d'Israel haveu guiada;
Moisés us veié en verdissa abrandada
i ens dàreu vostra llei al Sinai;
veniu! i redimiu
amb vostre braç diví el poble cauti!

III

O *Tija de Jesè*,
Senyera sou dels pobles i dels móns:
Vós feu callar tot terrenal poder,
i a Vós eleven gents llur oració:
veniu i llibereu
als vostres fills, Senyor, i no tardeu!

IV

O Clau del Rei David,

el ceptre d'Israel Vós el teniu!
puix Vós, tan sols, obriu,
puix hom no pot obrir si Vós tanqueu,
veniu i deslligueu
al qui té la llur seu en la foscor
i a l'ombra de la mort.

V

O cèlic *Orient!*
Sol de justícia, etern i resplendent!
veniu, illumineu
al qui té la llur seu en la foscor
i a l'ombra de la mort.

VI

O *Rei de les nacions*^o
i d'elles desitjat;
pedra angular, principi d'unitat;
veniu i salvareu
a l'home que del fang vostra mà féu.

VII

O dolç *Emmanuel!*
O Rei, legislador;
de totes les nacions Vós sou l'anhel
com l'únic Salvador;
veniu, serem salvats,
O Déu i Senyor nostre! els exilats.

La meua obsessió

Es la unió dels catòlics de Catalunya. Fins fa poc, en el parlament espanyol hi havien constituïts grups sanitaris, agrícoles, vinaters, deportats, etc., etc., que prescindint de la filiació política dels seus components, s'agrupaven per a laborar en una tasca comú, però mai s'havia donat el cas de que els sectors polítics s'agrupessin per a defensar la integritat dels interessos religiosos del nostre poble.

Per manera que la bandera política, al semblar, era més febla que uns interessos materials, però, sempre, més forta que els sacratíssims drets espirituals de la Santa Església.

I això s'ha d'acabar. Ens hem de convèncer els catòlics que per damunt de totes les nostres legítimes aspiracions polítiques, hi ha la obligació sacrosanta de la defensa dels interessos religiosos, que ens manen en estricte compliment de consciència, donar-los-hi la preferència deguda i prestar-los-hi els sacrificis més cars.

Ni la tesi monàrquica, ni la republicana, ni

els problemes originats en la complexitat política dels pobles ibèrics, han de merèixer més atenció preferent als catòlics que la substantivitat del mateix credo religiós. Com el Dr. Torres i Bages, illuminats amb una mateixa fe i una mateixa norma, hem de voler els catòlics catalans una Catalunya cristiana, car, nostra terra, o serà cristiana, o no serà.

I per a que Catalunya sigui cristiana, és precis formar un front únic de combat. És precis establir una solidaritat religiosa dintre les bases mínimes de la qual hi hagin els aglutinants indispensables, i a l'ensem les toleràncies mútues, per a donar degudament en son temps el valor respectiu a les anècdotes i a la categoria.

La nostra veu, la nostra obsessió és aquesta. Unió, Unió i Unió, i cap època més feliç per a reeixir en nostres prèdiques que aquestes divines jornades de Nadal, que ens anuncien la glòria de Déu en les altures i la pau en la terra als homes de bona voluntat.

A tots ells cridem, en nostre article, i de tots ells esperem la deguda resposta.

F. MANICH YLLA.

Neguit

(Dibuix d'En Joan Llimona)

—Aquest any, per tu, per mi i pels nostres, serà Nadal, o bé Passió?

La veritable pau social

Fa uns quants anys que Ziegler va afirmar que la qüestió social (quan de la qüestió social se'n tractava així, genèricament) era una qüestió moral. I llavors, en plena època de materialisme històric, aquesta opinió va fer riure un xic. Es tractava de l'època en que tot el programa socialista pràctic venia comprès en la obtenció de les vuit hores i en que es creia que la regulació de la vida econòmica de la societat era cosa perfectament independent del joc de les forces morals en la mateixa.

Ni sisquera els homes que procedien de camps no materialistes van donar prou crèdit a aquella opinió. Semblava que tota la justícia que es cercava no depenia aleshores més que d'una major participació en el banquet de la vida i que tota espiritualitat de la dita qüestió social es tancava en les columnes de números d'un Sindicat o d'una cooperativa.

I vingué aquell afany extraordinari en el millorament de la situació econòmica de totes les classes socials (cosa per altra banda molt lloable, ja que el mateix Lleó XIII parlava de les classes que es trobaven en una situació d'infortuni, immerescuda moltes vegades); i així a la classe obrera li fou dit que la jornada de vuit hores no era cosa socialista, de programa de partit, sinó aspiració de justícia estricta; i als petits agricultors se'ls agrupa en sindicats per a la elaboració de productes en comú i la venda al major; i a tots els estaments se'ls ensenyaren els aventatges de la cooperació; i d'arreu sortien veus proclamant la necessitat de la supressió de l'intermediari en la vida de relació econòmica. I no semblava sinó que la felicitat de tothom depengués de la resolució de tots aquests problemes.

No criticarem amb esperit agre aquella visió de les coses. També en ella hi tinguérem la nostra part. Però, no és cert que ara, vistes les coses a una mica de distància, tot allò ens sembla infantil i petit? Es veritat que en aquelles qüestions s'hi tancaven molts problemes de justícia, que encara segueixen plantejats i probablement hi seguiran sempre. Però, qui s'atreveiria a parlar ara de que la solució de l'equilibri social pel contentament relatiu dels seus estaments depèn en poc o en molt de la solució d'aquells problemes?

Moltes d'aquelles aspiracions són ja avui realitats. Una cosa com la jornada de vuit hores, que un dia semblà un somni socialista impossible de realitzar, avui, per senzills decrets de governs que no han tingut res de socialistes, resta un fet. L'associació humana, sobretot en

certes classes com les treballadores manuals, i fins en els estaments mitjos, ha arribat també a límits inesperats, fins a l'extrem d'arribar a tancar en el seu si tots els obrers de grans branques de l'activitat humana. La vaga, proclamada i admesa (fins per moltes intelligències conservadores) com un dogma i un dret innegable, ha fet trontollar el món manta volta i ha pogut trasbalsar els Estats. Ningú dirà, doncs, que aquelles reivindicacions socialistes no hagin fet camí en poc temps.

I ningú dirà tampoc que la situació de totes les classes humils no hagi millorat extraordinàriament des del punt de mira econòmic. Quan els nostres obrers han menjat i han viscut com avui? No és una veritat que la posició de molts és bon xic més folgada que la de certa classe mitja?

I amb tot, han disminuït un xic els odis socials? S'han considerat els d'abaix un dit més feliços que en altres temps? Han deixat els treballadors de sentir-se separats i de veure en l'amo l'enemic?

No crec que hi hagi que pugui trobar en la societat actual una mica més de pau que en la del segle passat. No crec que la jornada de vuit hores, ni la cooperació, ni la supressió de l'intermediari, ni l'augment de salari, ni la sindicació de la petita propietat, ni sisquera la major difusió de la cultura mitjançant escoles, hagin portat un punt més de felicitat al món. Els odis de classe segueixen desencadenats com sempre i manifestant-se a la més petita oportunitat; les aspiracions cap al millorament econòmic van augmentant a mida que les concessions augmenten; les reformes socials, segons el vell tòpic, s'han convertit en un nequit per a l'apoderament de la propietat dels altres. On es troba, doncs, el resultat d'aquestes reformes de justícia en gran part posades en actiu?

No, és inútil tot quan faci el món per aquests viaranys; dir que les reformes socials en molts aspectes no són necessàries, seria una heretgia, ja que mentre la societat existeixi no ha d'ésser aquesta perfecta i ha de menester reforma continuada. Però, creure que de l'establiment d'aquestes reformes en pot venir una pau social, en pot venir el contentament dels avui descontents, en pot venir un reconeixement de que en el món impera la justícia, en pot venir (segons llenguatge del segle dinou) la solució de la qüestió social, equival a desconèixer la naturalesa de l'home i a tancar els ulls a una realitat de mig segle. Al contrari, mentre l'equilibri no derivi de la pau, i aquesta

no sigui la norma dels esperits, l'obtenció de noves conquestes econòmiques no farà més que encendre el desig d'obtenir-ne d'altres; i de unes reformes socials es passarà a una participació en benefici i a un control en la propietat i a una negació d'aquesta, i a una afirmació, més tard, de la mateixa, però no en benefici dels que avui la disfruten, sinó dels contraris; i llavors seran aquests els que recomençaran la lluita per a la conquesta d'aquella, i el benestar i la pau no sortiran per cap cantó.

Després de tants assaigs i reformes socials, hem d'acabar proclamant que la primera reforma veritat ha d'ésser la dels esperits. Mentre en la societat s'hi trobi aquest llevat espantós de materialisme que avui hi resta, és inútil parlar d'equilibri; aquest només pot derivar de la pau, i la veritable pau és interior, és un do de l'esperit, que només és donat als homes de bona voluntat.

JOSEP M. GICH.

LA MARE DE DÉU

*La Mare de Déu cosia
tenia el bon Jesuset
en el portal de l'hortet:
dins sa falda, qui dormia.*

*De la llum del Fill de Déu
la robeta pren albura.
Mai tan blanca ni tan pura
Fou del Líban l'alta neu.*

*Dins un pèlag de dolçor
la mare adora sorpresa;
mes ja la feina ha represa,
son pit bategant d'amor.*

*A cada punt que donava
respon un batec més viu:
d'adormidet li somriu
l'infantó, qui somniava.*

*Per dins l'hortet casolà
l'aura dolça que hi revola
porta sentor de viola
i d'espigol bosquetà.*

*Com l'infant és adormit
té la galta més vermella.
...al sol, rondava una abella
For d'un violer florit.*

*La Mare de Déu cosia
en el portal de l'hortet;
tenia el bon Jesuset
dins sa falda, qui dormia...*

MARIA ANTÒNIA SALVÀ.

El cant en la litúrgia

Si la paraula és l'expressió legítima, l'encarnació del pensament, el cant és l'exaltació de la paraula per medi de la seva intensificació d'entonació, de son moviment estètic, del bell ordre d'agrupaments de sons regits pel ritme en les duracions.

El cant és el magnífic i necessari resultat, en l'expressió, de l'intima unió de l'intelligència i el cor. És l'expressió alada de l'ànima humana commoguda, entenent i estimant. Expressió integral, on l'entendre i el sentir són una sola cosa; encara que sembla que el sentir domina, com l'amor en esplendor en les excelsituds de les facultats de l'home.

En cap passatge de les Sagrades Escriptures, en cap teòleg ni poeta, es troba l'atribut del cant al diable: l'àngel caigut, a l'ésser escupit del cel, ha perdut el do de la cantúria. Si lo que hi ha més apartat del Bé infinit ha quedat sense rastre del bell do del cant, lo que més s'apropi a la suma perfecció més cant serà, més música absoluta. Els àngels no enraonen, canten. Així com en Déu intelligència i amor són una mateixa cosa, en el ver cant es troba en única expressió l'entendre i l'estimar.

És veritat que, a voltes, el cant es doblega i s'identifica amb les passions dels homes, i que sovint és la sirena temptadora que amolleix i rebaixa la llur dignitat; mes aquest cant és la paròdia ridícula i estrafta que trobem bella perquè adula les nostres propensions miserables, mogudes per la baixa natura. El cant, ver cant, és el que ens fa més homes, elevant-nos a la dignitat d'amos, entenedors i amants de les meravelles creades pel Déu de totes les magnificències.

Què ha d'ésser, doncs, el cant en la Litúrgia cristiana, sinó la perfecció del cant mateix? I quina ha d'ésser la seva transcendència si arrenca de la fe sincera en l'adoració del Déu omnipotent i de son Fill unigènit Déu i germà nostre amorosíssim? Per la gràcia promesa de l'Esperit Sant, no devem entendre amb l'amor pregonis misteris de la divinitat? Si en l'Església el nostre cant no és bell, com tantes vegades, ai, no ho és, com no quedem esglaiats, veient perduda l'eficàcia de la gràcia, la gràcia de l'Esperit, que tot ho penetra, menys la du-

resa dels cors malagraïts, lassos i miserables? Com és, oh Déu, que en vostre temple, on adorem en Vós la perfecció, la veritat, la bellesa absoluta, i l'adorem en Déu fet home, germà nostre amorosíssim, com és que en aquest temple s'hi pugui cantar malament i coses no belles; o almenys no posem sempre tota voluntat en fer-ho bé, que llavors quelcom pendria nostre cant de la força interior, cert escaïent estil que el faria acceptable?

Tenim la norma ben definida, els models ben precisats, el manament del Cap visible de l'Església; la restauració ha començat triomfalment; l'art buit i aparatós, tot rondinant, s'escorre en els recons dels arxius; l'ambient es serena, la dignitat artística torna aparèixer en el temple catòlic; però, no tots els cors són guanyats encara, i la flama de l'entusiasme pren sols en pocs escollits. Cal que la flama prengui a tots els fidels; que amb l'exemple dels majorals del cant, el poble senti l'escalf i penetri el sentit de la melodia sagrada. Cal que aquest poble uneixi la seva veu, amb gran unissò, a la lloança divina; que amb l'encens s'elevin els cors, per medi del cant, amunt en les arcades ungides, fins encelar-se en la pau lluminosa de la vera Font de l'ésser. Que tot en el culte prengui el sentit transcendent de lo únic transcendent de la vida de l'ànima. Cal que tota la Litúrgia s'identifiqui en l'adoració sincera de la divinitat. El temple és la casa que recull l'esperit, que el concentra, per a que amb la força acumulada traspassi el món material, més amunt de les estrelles. El temple és la casa de Déu per als fidels. El temple és pedra espiritualitzada. Si la pedra agafa les subtileses de l'esperit adorant, com tot el culte viu, com tota la Litúrgia no ha de tenir aquest mateix sentit, però sublimat per la nostra vida racional i sentimental?

Mes el cant, en el culte, ha d'ésser l'expressió més bella, més fonda, la més fina olor de l'efecte de la gràcia divina en l'home. Ha d'ésser l'expressió vivent de la finalitat volguda per Déu Nostre Senyor, al revelar-nos els misteris sobrenaturals atraient-nos amorosament a la Perfecció divina.

LLUÍS MILLET

La llum de Nadal

Es la diada de la llum la festa de Nadal. Tot en ella s'embolcalla de claredat. En la blavor torna's transparenta i refulgent la celestia dels estels, abrandats de les cantúries cèliques, que devallen: damunt la terra, al bell punt de la mitja nit, esclata el misteri de l'Etern en la nova llum revelada als ulls de l'ànima nostra. De l'encesa de tendror i caritat que fongué en l'intimitat de la Sacra Família les gelors de la pobresa i de la nit gebrada, ne viu amunt dels segles i arreu del món la llar familiar, cor espiritual de les tibors amorosidores de l'existència humana. El Betlem real de la naixença de Crist, tot auriolat de resplendors de cel i de flames humils de les adoracions terrenes, s'és ja transfigurat en el fulgor perenne de la simbòlica cristiana, feta llum de la realitat sobrenatural, tothora renovada, de la naixença inexhausta de Jesucrist en les ànimes redimides. El Betlem d'aquesta nit no ha passat mai, diu el P. Faber.

El sentiment de Nadal en la vida cristiana és el més trenat d'emoció i transcendència, de majestat i tendresa íntima, de totes les festes nostres. Es corfonen en l'adoració de la mitja nit les més fortes vesllums de la divinitat i els batecs dolços de la joia més humana en l'encís somrient del Nadó, qui omple la casa paterna. En aquesta hora augusta tota paraula hi escau davant el Verb encarnat, que entre volquers plora i com Salvador regna: els pastors poden cantar-his passes camperoles davant la Verge que vetlla l'Infantó amb el cor en dalt la contemplació divina; i els Angels, gloriejant la festa de l'Etern, il·luminadora dels humans, s'agermanen amb el silenci sacerdotal del Patriarca, fos en l'abim de l'humilitat adoradora. Sempre més aquest misteri de Betlem renovarà l'encís de l'acostament del cel i la terra, que ara es toquen sos ribatges: llur harmonia cantarà remorosa i ses veus es barrejaran en tota sobrenatural elevació de la vida humana. I el símbol d'aquest encontre de la majestat i la senzillesa, de la llum i el silenci, fulgurarà en la realitat espiritual de les adoracions futures: reviurà per l'efusió tendral de Sant Francesc en les delícies del pessebre en mig les boscúries de Greccio, flamejant com una antorxa, i s'avindrà amb la grandesa severa i pontifical de les homilies de Sant Lleó; serà aroma de l'intimitat

besadora de Sant Bonaventura al Nín del bressol i retornarà a Betlem com oriflama dels espirituals trofeus del Príncep de la Pau, estel guaiador dels viadors vers l'eternitat. Les pies dolçors d'aquesta santa nit per sempre s'enllaçaran amb la gran teofania de l'Evangeli de Sant Joan en la concordança del misteri betlemític, que en ritme altern ressona enllà en la profecia per les visions sedejants de llum d'Issaies i les exultacions prenunciadores dels salms messiànics, com ençà de l'història en la narració emocionant de l'Establia, per Sant Lluc, en l'himnari solemne de l'Església, preludiat del cant ambrosià *Veni, redemptor gentium*, i en la poesia popular del *Lctabundus*, o les dolces esparces franciscanes de les nadalenques humils.

La sagrada litúrgia de Nadal, que l'Església de Roma de bonhora conformà com l'adoració solemne de l'Encarnació i la festa de la llum i de la joia íntima, revesteix tota ella aquesta harmonia suauíssima de grandesa i efusió. Hi canten els àngels i els pastors, s'hi revela la claredat del Verb fet home i hi flueix la poesia somrient del Nadó de Betlem, Príncep de la Pau i Llum del món. Les tres Misses d'aquesta diada són estructurades amb la més forta visió del magne Misteri, el connubi de la naturalesa divina i l'humana en el Redemptor de l'humanitat pecadora. Sant Tomàs veu en la primera missa l'eternal naixença del Verb en el sí de l'etern Pare, per nosaltres invisible i oculta a nostra ment: per ço comença son introit amb l'anunci d'aquesta solemne realitat: *Dñm m'ha dit: Tu ets mon Fill, Jo t'he engendrat avui*. L'entrada de la Missa de l'alba ens dona l'altra significació, el segon naixement, temporal, però espiritual, ço és, la vinguda de Jesús en nosaltres "com l'estel del matí en nostra vida", una llum resplendeix avui damunt nosaltres, puix és nat el Senyor. La tercera naixença del Crist és temporal i corporal: és el moment august, que Jesús se'ns fa visible revestit de la carn humana: és la plena llum simbolitzada en la Missa del dia: *Un infantó ens és nat* (1).

Aquesta doctrina de Sant Tomàs, seguida per grans liturgistes, suggereix tal volta la millor explicació mística de les tres Misses de Nadal. En la de mitja nit, l'ús dels salms

(1) *Summa theol.*, p. III, q. LXXXIII, 2.

messiànics porta a celebrar en Jesús el Verb diví, és la naixença eternal que diu Sant Tomàs. A punta d'aua contemplem el Crist com la llum verdadera, el sol novell de la justícia i de la pau: *Déu és nostre Senyor, i damunt nostre fa brillar sa resplendor... aquesta és l'obra del Senyor, gran meravella per nostres ulls.* I en la Missa del dia adorem a Crist com Rei del món, Déu i home vertader: *Un Infantó ens és nat: damunt ses espatlles duu l'imperi diví. — De tots els termenals de la terra s'és vist el Salvador... veniu arreu tots els pobles i adoreu al Senyor... La justícia i l'equitat són els perns del seu reialme.*

Les oracions de les misses fan sentir fortament aquestes tres idees com el ritme de tot el misteri del Natalici del Senyor. Jesús és la llum qui dóna claredat a nostra vida, i el lliberador de nostres ànimes (oracions de l'aua i del dia). Opera un canvi santíssim entre ell i nosaltres (secreta de la nit). Nosaltres devem mereïxer amb una vida perfecta la gràcia d'assolir l'unió completa amb Ell (Postcommunio de la nit). I aquestes idees es mouen i fulguren dins una atmòsfera lluminosa d'aires eternal d'adoració: l'Apòstol de les gents apaga sa paraula de foc per a manllevar a David l'extàtic diàleg del Pare i el Fill revelant la naturalesa i la missió del Verb (epístola de la missa del dia): la pregonesa cordial del Deixeble estimat es fon en la contemplació de la glòria de l'Unigènit ple de gràcia i veritat, assolida de la llum misteriosa i visible: EL VERB ES FÉU CARN I HABITÀ ENTRE NOSALTRES.

Mes l'Església és maternal, i com si tingués por de que ens esglaiem en la meravella incomprendible del Misteri, ens amara de tendresa i ens porta l'esguard i el sentiment a la bellesa de l'Infant: entre volquers l'adoreu, mentre els àngels canten l'himne de la pau i es fa la llum entorn nostre, claredat d'Orient, estel del dia, joia dels ulls, delícia del cor. El sacerdot i tot el poble s'agenollen en la major adoració de l'any a l'*Incarnatus*, davant el Verb fet home: en tant sentim ja el veïnatge dels Reis, qui porten al diví Infant l'or incens i mirra de l'humanitat transfigurada per qui és la Llum del món (últim evangeli de la missa del dia). *Un infantó ens és nat, alleluia. Que s'alegrin els cels, omplis de gaudi la terra davant la faç del Senyor, que ja és ací. Alleluia.*

L'eternal reialme s'és obert en la serenor augusta de la mitja nit: el *magnus nascitur ordo* de l'ègloga virgiliana comença amb l'aparició de l'Infant, que damunt ses espatlles duu l'imperi diví. Adora, cristià, fes esment de la teva dignitat, i esdevingut participant de la naturalesa divina, vigila de no retornar per torçada vida a ta antiga vilitat. Remembra de quin Cap i de quin Cos ets membre. Recordat que arrebatat a la potència de les tenebres, ets estat transportat a la llum i al reialme de Déu (1).

LLUÍS CARRERAS, *Pere.*

B. A Déu gràcies.

(1) Sermó del Papa St. Lleó, de Nativitate, lliçons del *Breviari*.

MISSA DE MITJA NIT

INTROIT (cant d'entrada)

ANT. (psalm. 2)

Déu m'ha dit: "Tu ets mon Fill,
Jo t'he engendrat avui".

SALM. (ib.)

Per què les nacions s'agiten en tumulte
i els pobles ençinyen vanes maquinacions?
Gloria Patri...

ORACIÓ

Oh Déu, qui amb la resplendor de vostre ver lluminar aquesta molt sagrada nit féreu clara: doneu-nos, vos ho preguem, que aquell misteri de llum que havem conegut a la terra, sia també el goig que disfrutem al cel.

EPÍSTOLA

(Lliçó tret de la carta de St. Pau a Titus,
c. II, 11-15)

Caríssim: la gràcia de Déu, Salvador nostre, s'és feta visible a tots els homes, per tal d'ensenyar-nos que visquem en el món amb temperança, justícia i pietat, rebutjant l'impietat i les mundanals cobejances, sostingut el cor en la benaurada esperança i l'aparició gloriosa del gran Déu i Salvador nostre, Jesucrist, el qual s'és donat ell mateix per nosaltres a fi de deslliurar-nos de tota iniquitat, i purificant-nos, fer-se un poble, tot seu, zelador de bones obres. Ço deus predicar i persuadir en Jesucrist, Senyor nostre.

GRADUAL

ANT. (ps. 109)

Amb Vós serà l'imperi en el dia de vostre poder,
 en mig els esplendors del Sants:
 puix Déu Vos ha dit: "De ma substància t'he
 ans que cosa alguna fos". [engendrat
 V Déu ha dit a mon Senyor: seu a ma destra:
 fins que faci de tos enemics l'escambell de
 [tos peus.

Alleluia. Alleluia.

V Déu m'ha dit: "Tu ets mon Fill: Jo t'he
 Alleluia. [engendrat avui".

EVANGELI (St. Lluc, 2, 1-14)

Per aquells dies, veu's aquí que havia sortit
 un edicte de Cèssar August a que es fes el
 cens de tot el món. Llavors, d'aquest primer
 cens, Cirini era governador de la Síria. I cada
 un al seu poble, tothom feia cap a empadro-
 nar-se. Així és que Josep, de la Galilea, del
 poble de Natzalet, va pujar-se'n a la Judea, al
 poble de David, que en diuen Betlem — ell era
 de la casa i de la família de David, — a empa-
 dronar-se ell i Maria, sa esposa, que portava
 fruit d'entranyes. I ve que essent allí, va fer
 el temps d'haver de deslliurar. I va tenir el seu
 fill primogènit i, posant-lo de bolquers, el re-
 clinà en un pessebre, perquè a l'hospederia no
 hi va haver lloc per a ells.

I en aquella mateixa contrada hi havien uns
 pastors qui s'estaven al defora fent la vetlla de
 nit i ataleiant els remats. Quan ve't aquí, un
 àngel del Senyor se'ls apareix i la claredat de
 Déu resplandí al damunt d'ells. Ells varen ten-
 nir un fort esglai. I l'àngel de Déu que els diu:
 "No temeu, que us porto una bona nova, que
 tot el poble se n'alegrarà. I és que avui vos és
 nat un Salvador, el Crist, el Senyor, a la vila
 de David. I les senyes per vosaltres són aques-
 tes: trobareu un infant de bolquers en un pes-
 sebre".

I tot d'una s'ajuntà a l'àngel tot un aplec de
 la milícia celestial alabant Déu i dient: "Glò-
 ria a Déu en les altures, i sobre la terra pau
 als homes de bona voluntat".

OFERTORI (cant durant l'ofrena)

(ps. 95)

Que s'alegrin els cels,
 ompli's de gaudi la terra,

davant la faç del Senyor
 qui ja és ací.

SECRETA

Accepta us sia, Senyor, vos ho preguem,
 l'oblació d'aquesta Festa: per tal que, donado-
 ra la vostra gràcia, per aquests sacrosants mis-
 teris, prenguem nosaltres la forma d'Aquell en
 qui, amb la vostra, hi ha la substància nostra.

FREFACI

S. Per tots els segles de segles.
 M. Amen.
 S. El Senyor sia amb vosaltres.
 M. I amb el vostre esperit.
 S. Amunt els cors.
 M. Vers el Senyor els tenim.
 S. Donem gràcies a Déu Senyor nostre.
 M. Digna cosa és i justa.

Verament és digne i just, equitatiu i salu-
 dable, que en tot temps i tot lloc vos donem
 gràcies, Senyor Sant, Pare omnipotent, eternal
 Déu: puix pel misteri de l'Encarnació del
 Verb, nova llum de vostra claredat és pervin-
 guda als ulls de l'ànima nostra: per tal que
 sabedors de Déu en forma visible, fóssem d'Ell
 arreballats vers l'amor de les coses invisibles.
 Per ço juntament amb Angels i Arcàngels,
 Tronos i Dominacions i a chor amb tots els
 cèlics estols, cantem l'himne de vostra glòria,
 sens fallió, dient:

Sant, Sant, Sant, Senyor Déu dels exèrcits.
 Els cels i la terra són plens de la glòria vostra.
 Hossanna en les altures!

Beneït Aquell qui ve en nom del Senyor.
 Hossanna en les altures!

COMMUNIO (cant de la comunió)

(ps. 109)

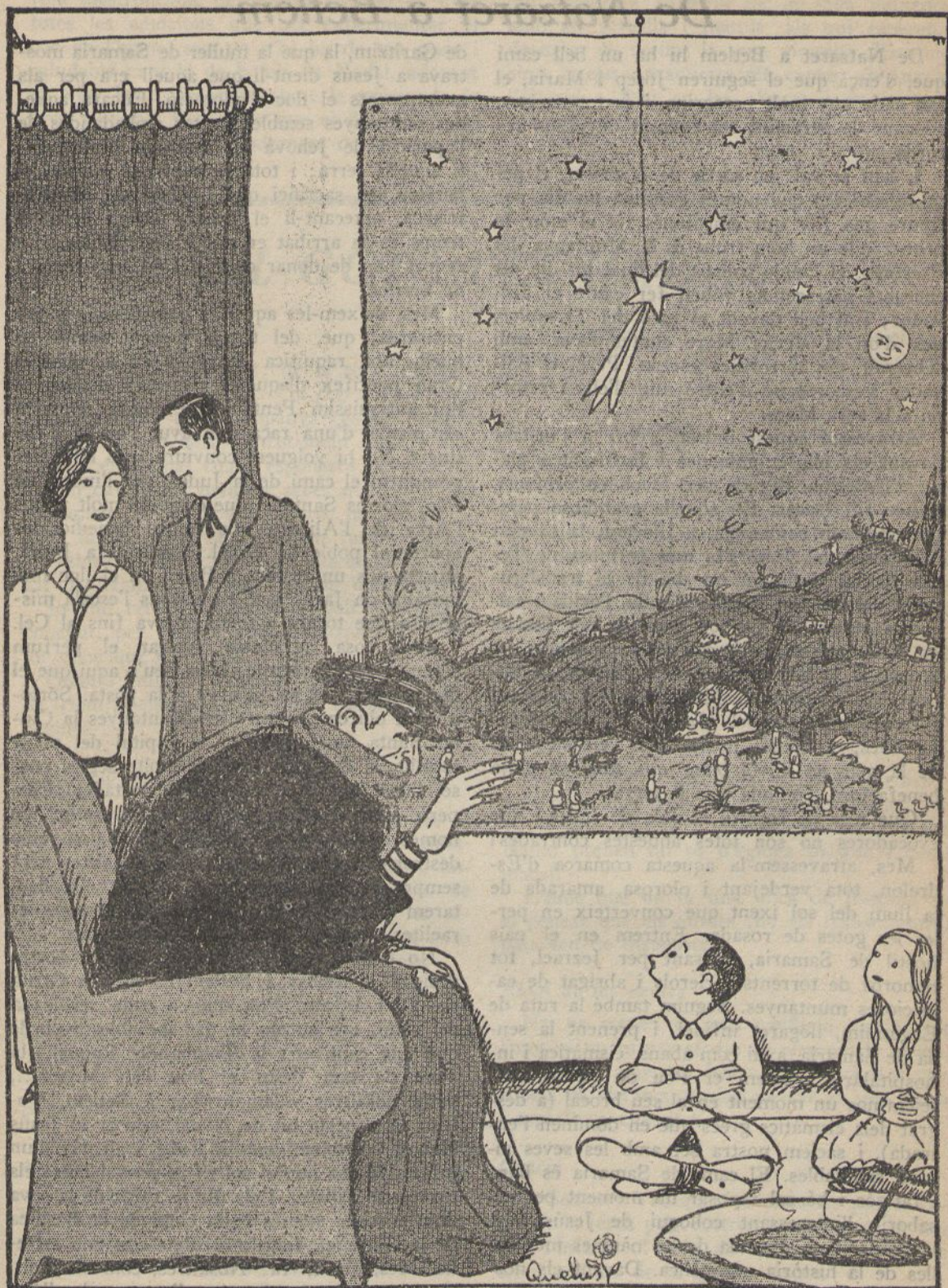
En mig els esplendors dels Sants,
 de ma substància T'he engendrat,
 ans que cosa alguna fos.

POSTCOMMUNIO

Doneu-nos, vos ho preguem, Senyor Déu
 nostre: que els qui la Nativitat de nostre Se-
 nyor Jesucrist tenim el goig de celebrar amb
 misteris, meresquem, per una digna vida, amb
 Ell assolir consorci.

El Nadal mundà

El Nadal cristià

De Natzaret a Betlem

De Natzaret a Betlem hi ha un bell camí que, d'ençà que el seguiren Josep i Maria, el fan cada any molt peregrins, i és tot enciser, odorant de perfums, tot envorant de grans records.

I, tant se val; en sortir de *Natzaret*, el petit rebroll (1) que només germinà un dia per treure una flor que embaumés tot el món, lo primer que un hom troba és la Muntanya del *Precipici*, el cingle paorós del qual un dia els engegats natzaretans volien fer caure el Salvador; i al bell davant el turó del *Tremolor*, des d'on la Verge Mare contemplava, amb sobresalt, tan terrorífica escena. Però, el Salvador s'escorregué d'entre mig d'ells i retornà a la seva Mare.

Atravessat aquest indret, s'obre a l'instant davant els ulls la immensa i fertilíssima plana d'Es-drelon, llegada per Jacob en profecia, al seu fill Isacar. En aquella grandiosa perspectiva, hom contempla, a Llevant, la excelsa Muntanya del Tabor, la més formosa de Terra Santa, testimoni un dia de la transfiguració del Senyor. I enllà d'enllà, l'àrida i calcigosa carena de Gelboe, maleïda per David, en dir-li: que mai més caigués damunt ella "ni la rosada ni la pluja". A la dreta, cap a Ponent, la majestuosa Muntanya del Carmel, formosa miranda del Mediterrani, on pregava Elies, el virtuós profeta qui veié elevar-se de la mar un núvol blanc qui, amb sa pluja benefactora, fecundà tota la terra.

Què n'és de formós el país de Jesús i que evocadores no són totes aquestes contrades!

Mes, atravessem-la aquesta comarca d'Es-drelon, tota verdejant i olorosa, amarada de la llum del sol i xent que converteix en perles les gotes de rosada. Entrem en el país hostil de Samaria, passant per Jezrael, tot remorós de torrents i rierols i abrigat de capricioses muntanyes. Seguim també la ruta de Engannim, llogaret infidel, i prenent la senda de Samaria, avui com abans, cismàtica i inhospitalària, visitem el Pou de Jacob. Asseiem-nos un moment en el seu brocal (a desgrat dels cismàtics grecs que en dominen l'entrada), i saciem nostra set amb les seves aigües saludables. El camí de Samaria és llarg i fatigós i bé cal reposar un moment per assaborir l'interessant colloqui de Jesús amb la Samaritana. És una de les pàgines més belles de la història evangèlica. Davant els nostres ulls s'alça encara la fatídica muntanya

de Garitzim, la que la muller de Samaria mostrava a Jesús dient-li que aquell era per als avantpassats el lloc d'adoració. Encara aquelles muntanyes semblen restar embadalides de l'aparició de Jehovà a Abraham promentent-li aquella terra; i tota la contrada guarda el perfum del sacrifici que li oferí el sant Patriarca, aixecant-li el primer altar! Mes, el temps és ja arribat en què els veritables adoradors han de donar culte a Déu, en esperit i de veritat.

Mes, deixem-les aquestes consideracions tan enciseres; que, del temps passat, només en queda una raquítica Sinagoga en la qual el Gran pontífex d'aquests cismàtics mostra el llur antiquíssim Pentateuc, i només sentirem els planys d'una raça que avui s'acaba d'extingir. No hi volguem conviure amb ells. Reprenguem el camí de la Judea, per l'indret de Silo, gloriós Santuari que custodià molt temps l'Arca de l'Aliança que tantes benediccions aportà al poble de Israel. I entrats a Judea, aturem-nos un instant a Betel, en el lloc memorable on Jacob veié en somnis l'escala misteriosa que tocant a terra pujava fins al Cel.

Seria cosa agradable aspirar el perfum d'aquest sagrat recinte. Mes, heu's aquí que el dia és curt i el sol se'n va a la posta. Sortosament obirem ja entre les Muntanyes la Ciutat Santa de Jerusalem, la capital del poble escollit, la que per espai de molts segles posseï l'únic temple alçat al Déu vertader. Ella, però, cometé un gran crim, i, en càstig, viu només de la glòria de l'antigor com una reina destronada. No obstant, per a nosaltres serà sempre la més venerable, i davant ella flectarem el genoll, com ho feien els romeus israelites, rendint-li respectuosos acatament.

No ens hi aturem, tampoc; que el nostre desig és d'arribar a Betlem i veure la Gruta del Diví Infant. Pou que, a cada recolzada del camí, ens surten al pas inefables records que ens captiven: la Tomba de Raquel, la Font de sant Felip, el Pou dels Magos..., però, nosaltres volem arribar a Betlem. Volem, en aquesta nit de Nadal, adorar al Jesús Nen, i ho volem amb el desig i alegria d'un infant. Mireu que el sol és ja post darrera els turons de Filisteia, i els últims raigs de la seva llum coronen només l'alta cima de la Basilica de la Nativitat, fent-la refulgir con una estrella. Mes, que hi fa? Nosaltres, com els Reis, no necessitem tampoc altra llum que la d'una estrella. Anem-hi, doncs, i adorem-lo. Que la naixença de Jesús és, per l'ànima fidel, una

(1) Aquesta és la significació de la paraula Natzaret.

font inestroncable de consols i d'alegria. Que totes les emocions que pot experimentar el cor de l'home, cap no n'hi ha de tan pura i saludable com la de la nit de Nadal, adorant el Nen Jesús, experimentant la gràcia de la seva vinguda. Recordem que el diví Nadó no és pas als superbs i poderosos de la terra als

qui comunica l'alegria de la seva naixença, sinó als senzills i humils, als qui esperen i desitgen de veritat la seva vinguda. Escolteu, sinó, lo que, en aquesta nit, canten els àngels: "Glòria a Déu en les altures i en la terra pau als homes de bona voluntat".

PERE GINEBRA.

EL GOIG DEL NADAL

Elogi del gall d'indi

Ets un gall conscient: de la teva majestat i del teu sacrifici heroic. Un cop a l'any vols enlluernar els teus companys (gallics humils i casolans que sols s'enfutismen amb la família i els veïns) ruant esponerós per la ciutat en cavalcada, malgrat saber que en el teu cantament et va la vida. Però, tan se val si això fa que sigui el teu sepeli fastuós, guardat interiorment de pinyons i *cascabellitus*, ajatat balderament en una cassola monumental.

Jo vull retre homenatge al gall d'indi desconegut, per posseir més conseqüència i valor cívic que els altres.

Quants galls, si sabessin que una passejada triomfal els duria a la mort, viatjarien d'incògnit!

Elogi del pastoric

Tu, pastoric, fet del fang de la terra, el mateix que jo, no véns, ni vas mai a la muntanya: t'hi estàs sempre a la muntanya, immòbil, complint la teva altíssima missió de guaitar les ovelles, les quals apreten les seves potes de filferro bellugadís contra el suro espaordides del teu mirar fred i continu.

Es veritat que no avances en res, però ja és molt saber-se estar quiet i no perdre l'equilibri. Tanmateix jo no sé què és més difícil de conreuar, si l'estàtica o la dinàmica.

Elogi dels turrons

Hi han moltes llemínadures que són fetes de la pasta dels turrons, però no són els turrons. Aquests comprenen una sèrie de problemes científics relacionats amb el sistema mètric decimal, la proporcionalitat i la previsió.

Tothora els turrons serveixen les tres proporcions. Jamai es fa un tall més petit pel vailet que per la tia convidada. I sempre us serà

bo guardar-ne un tros per menjar-vos-el a la vostra cambra, a mig matí, o en havent benat.

Elogi de la loteria

A cada boleta numerada del misteriós i cabalístic *bombo* hi balla un dimoniet enriolat de la vostra cobdícia i de les vostres promeses als Sants cristians si la deessa pagana Fortuna us és propícia. Però, quan es tracta de la rifeta nadalenca, el dimoni fuig, cua entre cames, per deixar lloc a un postulat del deure ciutadà.

Podrem treure o no, però hem complert una obligació cívica: Una espècie de contribució dolça i voluntària.

Elogi de les "felicitacions"

No tots els versos tenen el do de predisposar-vos a una bona digestió. Les dècimes que el sereno i l'escombriaire us fan a mans per Nadal prenen un to d'ègloga urbana i estomacal.

L'únic que us fa una mica de llàstima és el pensar que els autors (no els transmissors) pateixen de dispèpsia.

Elogi de les neules

No us treuen de cap conflicte durant tot l'any, si no és per servir de *termos* als gelats.

Però, en aquestes festes, tot xarrupant una copeta de vi ranci, us fan pensar en una dolça i esperitosa eternitat.

Oració

O Senyor! Vós que feu totes les petites coses de la terra pels vostres grans designis, feu que l'infantivol goig de la nostra diada ens sigui un tast de la glòria. *Amen*.

JULI VILA ORTIZ

CONTE DE NADAL

El cavaller orgullós i el captaire humil

Un poc allunyat de la ciutat de Betlem hi viu un home molt pobre. De jove havia passat llargues hores en la soledat de les muntanyes atalaïant els ramats. Ara viu isolat en mig de la verdor idíl·lica d'aquells camps.

De bon matí abandona la cabana i se'n va terres enllà tustant la porta d'aquells que pasten pa i tenen els graners curulls de blat. Quan li donen una llesca de pa el besa i s'allunya beneïnt a aquells que s'apiaden de la seva pobresa.

Una nit, quan ja feia bella estona que s'havia colgat, va despertar sobtadament.

Què són aquests cants? — exclamà el pobre captaire. — Diriau que remoregen les fonts o bé que parrupegen les tòrtorès!

Obrí la finestra i va veure el cel ple de resplendors. Del cel davallava una llum dolça, suau, i les muntanyes de la llunyania blaven.

Per què — es deia el captaire — canten en les altures i la llum esquince les tenebres?

Mentre esguardava el cel va passar un estol d'àngels, blancs com la neu de les conges, i, amb una veu do'ça, li digueren:

—Alegra't, captaire, Jesús és nat. No trobis feixuga la teva pobresa, car el Fill de Déu, per tal de donar exemple als homes, ha nat en una pobra establia.

El captaire va somriure i, amb un gran enterniment, esguardà els àngels que s'allunyaven movent les ales blanques com un raig de lluna.

—Jesús és nat! — exclamà, joiosament, el captaire.

Obrí la porta de la cabana i sortí al defora. Les estrelles brillaven tremolant com petites gotes de rou. Els camins eren clars i els aires perfumats. El captaire es posà a caminar amb els ulls enlluernats. Els ocells, que dormien amb les plomes estarrufades, amagant el cap sota l'a'a, es varen deixondir, i, fent una gran xiscladissa, es posaren a volar darrera dels àngels que anunciaven el naixement de Jesús.

—Bella cosa és — deia el captaire — veure volar els àngels sota el brill de les estrelles i sentir xisclar els ocellics.

Els camins s'encatifaren d'herba i els arbres varen florir.

Feia ja bella estona que caminava, quan

heu's aquí que va veure una establia que brillava com un sol. S'hi acostà, tremolant d'emoció, i, en ésser a la porta, va veure al costat d'un infant una donzella tan pura i tan graciosa com mai n'havia vist cap. Els seus ulls eren clars i tenia la mirada tan penetrant, que va flectar els genolls i acotà el cap.

Sant Josep, que era a la porta, li va dir:

—Entreu, bon home, si és que voleu adorar el Fill de Déu que acaba de nàixer.

El captaire tremolava d'emoció. Penetrà a la cabana, esguardant l'Infant que somreïa a la falda amorosa de la seva mare, i digué a poc a poc, sense atrevir-se a alçar la veu:

—Preneu, senyora, la meua petita ofrena. Aquí teniu una petita gerra de mel. Si tinguéis ramats us portaria l'ovella més blanca i més manyaga; però, sóc tan pobre, que haig d'allargar la mà demanant caritat.

La mare de Déu acceptà la gerra de mel, i li va dir:

—No us sàpiga greu no tenir riqueses, que el Fill estima els humils i els pobres.

Quan el captaire sortia d'adorar el bon Jesús, arribava un estol de pastors cantant alegrement. Enllà dels camins, en el gran silenci de la nit, es sentien refilar els flabiols.

Per llà on havien passat els àngels hi havia una estela de claror.

El captaire tornà a la seva cabana. El sol començava ja a omplir de lluïssors el cel que encara no havia pogut aclucar els ulls. Era tan fonda l'emoció que li havia produït la dolcesa de Jesús Infant i de la Verge Maria, que el cor li batejava fortament. Quan obrí la finestra de la cabana hi penetrà un raig de sol.

—Oh! Jesús — digué, — més em plavien les resplendors d'aquesta nit que no pas el brill enlluernador d'aquest sol que inunda la terra de llum. On són els àngels que han passat damunt de la meua cabana amb les ales esteses com colomes blanques! més hi veia en mig de les tenebres de la nit que no pas ara que el sol és clar.

Com de costum, se'n anà a tustar la porta d'aquells que tenen els graners curulls de blat. Aquell dia tothom li feia caritat. A la nit, quan retornà a la cabana, portava el sarro curull de pa.

A mitja nit, quan el captaire veia en som-

...el captaire, agenollant-se, li va dir: voldrieu fer una caritat a aquest pobre home que es mor de fam?...

nis l'Infant Jesús, una mà tustà suaument la porta de la seva cabana. El captaire, obrint els ulls sobtadament, exclamà:

—Qui pot demanar acolliment a un pobre com jo?

Obrí la porta i la cabana es va il·luminar com si en la planura del cel hi brillés el sol.

—Qui sou? — preguntà el captaire a l'Infant que hi havia a la llinda de la porta. — Com és que us brillen tant els ulls?

—No em coneixes? —respongué l'Infant.
—Em vares veure ahir i ja m'has oblidat?
—Oh! Sou el fill de la Verge Maria? Com és, Senyor, que us heu dignat tustar la porta d'un pobre captaire?

—Em vares oferir una gerra de mel i Jo agraeixo la teva ofrena. Sigues bo i humil i em veuràs un dia a la glòria. Jo no et donaré riqueses ni plaers, però si m'ets fidel tota la vida seràs feliç eternament. Els orgullosos no són amics meus. Dissortats dels homes que creuen que poden prescindir del meu Pare perquè són rics i poderosos. Vinirà un dia que la mort aletegerà damunt dels seus caps i, per gran que hagi estat el seu poder a la terra, si la seva ànima no és pura, trobaran closes les portes del cel. Honors, glòria, riqueses! tot això és fum. Porta amb resignació la creu feixuga que t'aplana i beneeix el dolor que purifica el teu cor.

Després de dites aquestes paraules va desaparèixer. El captaire restà llarga estona absort, meditant els consells de Jesús. Mai s'havia sentit tan feliç com aquell dia.

Va cloure la porta després d'haver besat la terra que havia petjat Jesús.

No gaire lluny de la seva cabana hi viu un home molt ric, temut pel seu poder i la seva crueltat. Un dia que passava muntat a cavall, el captaire, agenollant-se, li va dir:

—Voldria fer caritat a aquest pobre home que es mor de fam?

—Aparta't —digué l'home cruel. —Com t'atreveixes, pobre captaire, a flectar els genolls davant meu? No saps que jo no sóc amic de la pobrissalla?

I, fent galopar el cavall, s'allunyà del captaire. Aquest, recordant les paraules de Jesús, va somriure i, resignadament, va reprendre el camí.

Un dia, el captaire retornava a la cabana, caminant a pleret, quan heu's aquí que, en un relleix del camí, va veure un home allargassat a terra. El captaire l'anà a auxiliar. Li regalimava cara avall un rajolí de sang.

—Oh! Jesús meu —digué l'home pobre, —és el cavaller cruel i orgullós que va dir-me un dia que no era amic de la pobrissalla. Si jo no volgués auxiliar-lo, malgrat el seu poder i les seves riqueses, es moriria. Però, no vull que mori.

I, alçant-lo de terra, se l'emportà a la cabana. Després d'haver-li rentat la ferida, l'home orgullós va descloure els ulls.

—On sóc —exclamà, —ai, las de mi!

—Sou a la cabana d'un pobre captaire, senyor! Us he trobat ferit i no he volgut abandonar-vos.

—Ah, maleït cavall! S'ha encabritat i m'ha llençat violentment a terra.

—Perdoneu si no puc donar-vos millor acolliment.

—Com és que m'has auxiliat si has rebut de mi tants agravis? Si m'haguessis ofès i t'hagués trobat ferit, indefens, arran d'un abim, t'hauria estimbat. Com és que no has fet el mateix amb mi?

—Perquè jo, senyor, estimo un Infant que és formós com una rosa d'abril.

—He sentit parlar molt d'aquest Infant.

—Aneu-lo a veure, senyor. La seva mare es diu Maria i és la donzella més graciosa del món. Josep, un varó honest i just, és a la porta de l'establia i rep a aquells que van a adorar el Diví Infant amb un somris als llavis. Aneu-lo a veure, senyor. És gentil i graciós i és Fill de Déu. Ara que els meus ulls l'han vist, el meu cor és ple de pau i la meua ànima sadolla d'amor. Bella cosa és estimar, senyor.

—Ja que m'has salvat la vida, què vols que faci per tu?

—Jo no vull res, senyor. Deixeu-me seguir camins de dolor, que són els que menen a la glòria. Unicament us demano que aneu a adorar al Diví Infant. Si aneu a veure'l estimareu els pobres i els humils. Oh! Senyor, no sigueu altiu ni superbiós. Mireu que amb riqueses no podreu comprar la glòria del cel. Sigueu humil. Què sou vós ni què sóc jo davant de Déu? No és preferible, senyor, que sigueu feliç tota una eternitat?

L'home orgullós mai havia sentit parlar d'aquesta manera i va plorar amb un gran enterniment.

—Oh! sí —exclamà, amb llàgrimes als ulls, —aniré a veure l'Infant Jesús perquè ompli de pau el meu cor.

L'endemà, aquell home orgullós, temut per la seva crueltat, va anar a l'establia a adorar el bon Jesús. Quan va veure'l, flectà els genolls i plorà, penedit.

L'Infant Jesús li va dir amb una gran suavitat:

—Si vols ésser amic meu, sigues humil. La felicitat no consisteix pas en posseir riqueses, sinó en portar dintre del pit un ànima pura i refulgent.

El cavaller orgullós, des d'aquell dia, fou amic dels humils i dels pobres, i el captaire, que estimava tant el bon Jesús, quan va morir, va trobar obertes les portes de la glòria.

J. CIVERA I SORMANI

EL BELL JARDÍ

Versió d'un poema anglès, anònim

*Senyor gentil té un bell jardí, tot ple de flors humides;
alegres flors hi pots collir, despertes o dormides.*

*Al cor d'aquella pau
hi canta un ocell blau,
i a les margedes més florides,
bells tamborins, arpes polides
i un flabiol suau.*

*O bon Jesús, mon bell delit, ma dolça benaurança!
Feu de mon cor un jardí clar, amb roses d'esperança.*

*Que al fons d'aquella pau
hi canti un ocell blau,
vora les flors gentils, badant-se;
i tamborins, amb so de dansa,
i un flabiol suau.*

MARIÀ MANENT

Teologia popular de l'Encarnació

El magisteri de l'Església catòlica, que, segons el precepte de Jesucrist, s'ha d'extendre a tota classe de persones, deu ésser necessàriament popular, això és, fàcilment intel·ligible per a tot el poble, sense que hi hagi en ell cap cosa que refusi un determinat estol de l'humanitat. Així veiem que els dogmes de nostra religió no són un feude de l'aristocràcia intel·lectual, sinó que es proposen fins a les tendres intel·ligències dels infants, no solides per a el raciocini. No és això dir que la ciència dels dogmes, que és la ciència teològica, pugui ésser capida per tots els enteniments, sinó que les veritats revelades són, en sa substància, patrimoni universal; per lo que deuen ser exposades al poble, prescindint en lo possible del tecnicisme d'escola, sense que hi manqui robustesa doctrinal i correcció de llenguatge, seguint un terme mig, ço és, el rigor científic, ni vulgaritat. Aquest és el sentit que donem a les paraules "Teologia popular de l'Encarnació" que encapçalen el present article.

L'any eclesiàstic pot dividir-se en tres períodes: Nativitat, Resurrecció i Pentecostès. El centre del primer és el Naixement de Crist, o sigui, el misteri de l'Encarnació del Verb, amb les gràcies que d'ella ens pervingueren. *Christus natus est nobis, Apparuit gratia Dei Salvatoris nostri*. Toda la doctrina de l'Encarnació s'enclou en dos capítols: el primer considera al Verb encarnat, o sia, la persona del Redemptor; el segon l'obra realitzada en profit del llinatge humà, ço és, la Redempció. L'idea primordial que es suggereix al dir Verb encarnat és, sens dubte, la de l'unió en Crist de les naturaleses divina i humana, per lo que podem dir, referint-nos a sa persona: "Déu és home" i "l'home és Déu", i perquè és *home*, pogué redimir-nos mitjançant el sofriment, i perquè és Déu fou suficient aquesta redempció per a satisfer per nostres culpes. Hi ha, doncs, en Jesús, dues naturaleses i una sola persona, en lo qual consisteix el misteri.

Sabem pel Catecisme que la Divinitat tot ho informa, per dir-ho així, puix Déu està present a totes les coses per essència, per presència i per potència, si bé en gradació diferent, segons la perfecció del ser; perquè de diferent manera es manifesta aquesta actuació divina en la criatura insensible, que en l'home en son ésser natural, que en l'ànima justa per la sobrenatural infusió de la grà-

cia, per la que s'uneix accidentalment amb la substància de l'Esperit Sant, del qual és temple i morada. Mes, totes aquestes comunicacions de Déu a la criatura són infinitament lluny de l'unió inefable del Verb amb la naturalesa humana, en la que, sense la més petita confusió de naturaleses ni de facultats, es junten en una sola personalitat. Aquest connubi de la Divinitat amb l'humanitat, ni pot explicar-se per imatges sensibles, ni admet comparança, ni Déu ha fet altra cosa semblant. En les aparicions o manifestacions de Déu en l'Antic Testament, dites *Theofanies*, o en la missió visible de l'Esperit Sant, la naturalesa sensible, per la que es manifesta la persona divina, és un efecte purament extern, mentre que, en l'Encarnació, l'unió del Verb amb la naturalesa humana és física, substancial i personal, per lo que podem dir el "Verb encarnat", "Déu fet home", entenent per "Déu" la Segona Persona de la Santíssima Trinitat, puix no s'encarnaren ni la naturalesa divina, ni el Pare, ni l'Esperit Sant, sinó solament el Fill.

L'Encarnació és l'obra meravellosa per excel·lència, en la que més es manifesten les divines perfeccions, principalment la saviesa, l'omnipotència i l'amor. La saviesa, per haver trobat manera de juntar amb tan estreta llaçada lo infinit amb lo finit, de conciliar dos atributs que pareixen contraris, com són la justícia inflexible i la misericòrdia, *Misericòrdia et veritas obviaverunt sibi; iustitia et pax osculatae sunt*, i d'ensenyar amb eficàcia a l'humà llinatge, venint la mateixa Sabiduria, però vestida de nostra naturalesa. Segons l'apòstol Sant Joan, Jesucrist és la paraula de vida, la vida eternal, la paraula del Pare, ço és, el Verb de Déu, el Fill natural de Déu: mes el Verb o Fill de Déu, fet sensible per haver pres carn humana, esdevingué capaç de ser vist, sentit i palpat, en sentit veritable, perquè el cos de Jesús és el cos del Verb; sa paraula, la paraula del Verb. Així, pel Verb encarnat poguérem tenir coneixement dels secrets de la vida divina. *Unigenitus, qui est in sinu Patris ipse enarravit*. Ell ens revelà certa filiació inefable que no podíem imaginar, fruit d'una paternitat que hi havia en el sí de Déu, infinitament perfecte, de la que la paternitat creada no és sinó una sombra; i que entre el Pare i el Fill mitjançava un amor immens, vivent, perfectíssim i personal, que és l'Esperit Sant.

L'Omnipotència resplandeix en realitzar lo que semblaria impossible a les més enlairades intelligències, com és: Déu fer-se home, nàixer l'etern, morir l'immortal, lo qual és més admirable que fabricar els cels, illuminar els estels, formar la terra i posar fites al mar, puix la creació la dugué Déu a terme com per joc i entreteniment *ludens in orbe terrarum*. I de l'amor que brilla en el misteri de l'Encarnació, què direm? En això s'ha manifestat l'amor de Déu envers nosaltres, diu l'Apòstol, enviant al seu Fill unigènit al món, per a que visquéssim per ell. *In oc apparuit caritas Dei in nobis, quoniam Filium suum unigenitum misit Deus in mundum, ut vivamus per eum* (Rom. 5, 8 s.). Sant Bernat, ponderant l'immensa caritat del Fill de Déu, diu: "No amb tanta facilitat he sigut refet com fet. *Dixit et facta sunt*. El qui em féu amb una sola paraula, per a refer-me en digué moltes, obrà meravelles i sofri penes molt dures, i no solament dures, sinó fins indignes; *Quid retribuam Domino pro omnibus quae retribuit mihi?*" La creació, com observava un teòleg, no és pas una filiació; el moviment de Déu envers nosaltres no devia ser necessàriament un impuls d'amor paternal. Però, en mèrits de l'Encarnació esdevenidora, la gràcia o filiació divina es juntà amb la creació, ja perquè fos creat Adam *en estat de gràcia*, com diu Sant Tomàs, ja perquè fos santificat després d'un petit període de temps que li servís per a disposar-se mitjançant la gràcia actual. De totes maneres, Déu nostre Senyor se'ns presenta com frisós de comunicar a l'home sa pròpia vida; i sense el pecat d'origen, tots, al rebre l'existència, hauríem sigut fills de Déu. El Verb encarnat ens merescué que se'ns restituís aquesta filiació divina, i encara que naixem fills d'indignació, podem ser prompte regenerats per les aigües del Baptisme, sepulcre on s'hi enterra l'home vell del pecat i del que ressuscita l'home nou de la gràcia.

Aquesta és l'obra realitzada pel Verb etern al pendre la naturalesa humana per a lliurar-nos de l'esclavatge del pecat, la Redempció. Els Sants Pares diuen que aquell home baixant de Jerusalem cap a Jericó caigué en mans de lladres que el deixaren mig mort, fou guarit pel

pietós Samarità, és Adam, qui en el feliç estat que gaudia en el paradís, va ésser escomés pel dimoni, privat dels dons sobrenaturals i preternaturals i greument ferit. Compadescut el Fill de Déu, veient que ni la llei ni els profetes podien salvar-lo, determinà acostar-se ell mateix al llinatge dels homes, i amb gran sollicitud emprengué la cura, li suavitzà les llagues, li va tornar els béns sobrenaturals i així reparà la ruïna ocasionada per la culpa primitiva. El fi, doncs, de l'Encarnació, prescindint del fi últim, que és la glòria de Déu, és la nostra salvació, la qual comprén: la *reconciliació* contra el pecat i la damnació, la *doctrina* contra l'ignorància i l'error, la *medicina* contra la concupiscència i la feblesa, conforme a les tres ferides que ens causà el pecat, corresponent a aquestes tres indigències tres oficis significats pel mateix nom de Crist: *sacerdoci, magisteri i potestat regia*.

La vinguda de nostre Salvador és lo que celebra l'Església en la pròxima festa de la Nativitat, i per a ella es prepara durant les quatre setmanes d'Advent. La força i eficàcia de la Sagrada Litúrgia en la commemoració dels misteris de Jesucrist, consisteix en representar-los d'una manera viva i molt realista, que fereixi la nostra imaginació i ens mogui la voluntat: per això és que no ens presenta la vinguda de Crist com una cosa passada, com objecte de l'història, dedicant-li solament un record, sinó que es retrotrau al temps de la profecia i de l'espectació messiànica, i forma un chor amb els clams dels profetes i patriarques desitjosos de que s'escursessin els segles que els allunyaven del compliment de ses esperances, i repeteix els gemecs, com de deslliuranta, de l'Antic Testament gravit dels Messies, fins que, arribades les festes de Nadal, reproduceix les escenes dels àngels, dels pastors i dels reis, entregant-se als transports d'una inexplicable alegria i als èxtasis de l'amor més encès. Venerem, doncs, amb l'Església, aquest august misteri de l'Encarnació del Verb, i amb ella adorem al Diví Infantó, recent nascut a Betlem: *Puer datus est nobis, Christus natus est nobis, Venite adoremus!*

ALFONS M.ª RIBÓ, *Pvre.*

Aquest número de CATALUNYA SOCIAL ha passat per la prèvia censura militar

Cançons catalanes de Nadal del segle XVI

*O mara de gloria
Deu vos benehi
quant vos elegi.*

Volgué l'increat
que vos foseu mara
d'aquell fill amat
de qui Ell es para.
Per fer la victoria
la qual se compli
quant Jesús mori.

Lo fill preserva
la vostra carn pura
que may la tocà
nenguna sutzura
y faent vos mamoria
que may tengué fi
d'aquell se vesti.

Lo sant esperit
dins vos ha obrada
per al Infinit
molt noble posada
y es cosa notoria
que verge us jaquí
Jesus quant naxí.

Al sant Grabiél
amb veu molt composta
mes dolça que mel
li fes la resposta.
Fou tan maritòria
que vos dihent si
lo cel se obrí.

*Regina sagrada
e mara de Déu
esta matinada
Infantat haveu*

Vos Verge Maria
haveu infantat
qui salvar devia
la crestiendat.
O sanctificada
quant bé merexeu
esta matinada
infantat haveu.

Vos sou lo gran temple
de la deïtat
e de tots exemple

*O mara de gloria
siau vos amb mi
lo jorn de ma fi.*

*Regina immaculada
siau de nos advocada.*

Verge de gran puritat
abans que lo món fos creat
del original peccat
fos totalment perservada.

Plasent regina del cel
coloma sens nengun fel
Lo sanct Angel Gabriel
de Déu vos porta embaxada.

Per vostra humilitat
ses Déu en vos encarnat
nou mesos haveu portat
dins vostra cambra tancada.

En aquella sancta nit
vos Verge haveu parit
Jesus infantó patit
romanent inviolada

Suplicam vos humilment
donzella molt excellent
pregueu Deu omnipotent
quens perdo tota errada.

Bona gent si us anau
a dinar me convidau
pits de perdius me donau
vostra sia la carcanada.

e humilitat.

Vos sou ensalsada
per lo que valeu
esta matinada
infantat haveu.

Vos sou esperança
de nostra salut.
Remey e latansa
del mon ya caygut.
Vos sou ben amada
perqui mori deveu,
esta matinada
infantat haveu.

Mes la vostra cara
que no fa lo sol

ni la lluna clara
la lluur vos tol.
Verge fou estada
e tot temps sareu
esta matinada
infantat haveu.
No es tal creatura

ni ya mes sara
ni retrau natura
de que vos es ya.
Donzella dotada
mes clara ques veu
esta matinada
infantat haveu.

Cançons

L'encís de les tradicions

Malgrat la creixença de la ciutat, es serveixen pures les tradicions barcelonines. Una de les festes més tradicionals i populars és la de Santa Llúcia. La Capella que té aquesta santa tan gloriosa al costat de la Catedral, el dia de la seva festa es veu plena de devots. Santa Llúcia amb els ulls damunt d'un plat és tota voltada de flamareig de ciris i nuvolades d'encens. El poble s'agenolla i, esguardant-la amb un gran enterniment, li demana que li conservi la vista i la claredat.

Quan la festa religiosa és acabada, la gent fa caritat als pobres ceguets que són arrengrats a la porta de la Capella i als claustrers de la Catedral. Oh! quina visió més horrible! Els pobres cecs, amb els ulls immòbils, alcen el cap al cel com si volguessin reflectir el blau de l'infinit! Senyor! Perquè els cecs caminen de cara al cel? Què hi busquen en la gran planura si els seus ulls són entenebrits? El dia de Santa Llúcia els cecs tenen un posat més trist. Els altres dies caminen indiferentment amb el bastonet a la mà, però el dia de la festivitat de la santa s'adonen que la gent els fa caritat, no perquè són pobres, sinó perquè són cecs. Quan deixen caure una moneda damunt del platet argentat, mouen les nines mortes com si volguessin veure el nostre rostre.

Es una cosa enternidora passar pel carrer del Bisbe quan devallen del cel les primeres ombres de la nit. En aquella hora que el sol s'ha estibat darrera les muntanyes i la boira s'arrossega pels cims i brillen tremoloses les primeres estrelles, els pobres cecs arracerats a la paret toquen el violí i diríau que plora. El violí dels pobres ceguets aquell dia té un so tan trist i planyívol que fa enternir.

Quanta gent passa arran dels cecs que capten i tenen ulls i no hi veuen! Aquesta és la ceguesa més trista. Un hom pot tenir els ulls orfens de llum, i en canvi tenir l'esperit ple de claror. No és la claredat per aquests ulls materials que hem de demanar, sinó la claredat de l'ànima. Quan l'esperit és ple de llum hi veiem fins en mig de les tenebres. Santa Llúcia gloriosa, feu que la nostra ànima sigui clara i transparent com un cristall!

Pels voltants de la Capella hi ha les taules dels firaires que venen molsa i figures de pessebre. Heu's aquí una tradició ben simpàtica. A l'entorn d'aquestes taules hi veureu homes vellets que donen la mà a un in-

fant i que contempen bocabadats els ramats de bens amb cames de filferro, i els poblets amb un polcim de farina que fins fan venir fred. Perquè l'infant estigui content li compren una casa de suro, o bé una branca de pomera en la qual vermellegen petites pommes fines i suaus com les seves galtes.

El bon avi, en arribar a casa, farà el pessebre. Com cada any, amb trossos de vidre i paper de plata imitarà la correntia d'un riu que tanta il·lusió fa als seus néts, i amb suro construirà muntanyes damunt de les quals blanquejaran els bens i vermellejarà la barretina del pastor. A la cova hi posarà la Verge Maria i Sant Josep amb la vara florida i el bon Jesuset que riu i tremola de fred. Oh! l'encís dels pessebres que saben fer els avis amb les mans balbes i tremoloses! El dia de Nadal els infants cantaran cançons davant de l'Infant Jesús, i tota la llar s'omplirà d'alegria i de claror. Les cançons que canten parlen de pastors i de muntanyes, d'estrelles i de fonts que remoregen en el silenci profund de les valls!

Oh! dissortats d'aquells que el dia de Nadal, quan el cel és ple de lluïssors i els àngels canten amb les ales esteses sota la blavor del cel, van errants pel món sense llar i sense família. Jesús alegre i beneeix les llars cristianes. Aquell dia els homes s'adonen que la felicitat no s'ha de buscar anant pel món a la ventura, sinó dins de la família. Si sou casats, estimeu l'esposa i els fills, car és endebades que cerqueu lluny d'ells la felicitat. Si encara viviu a la casa paterna, estimeu els pares i els germans, car ells són els vostres millors amics.

Nadal s'acosta! Els núvols de Nadal, com diu En Maragall, són manyacs i no posen gens de malícia al cel.

Quan arriba Santa Llúcia ja veieu les resplendors de la nit meravellosa de Nadal.

Déu faci que, en arribar aquells dies tan desitjats, els homes es donin l'abraçada de germanor. L'odi és negatiu. Cal que treiem a fora totes les males passions i que ens estimem com bons germans.

Els violins dels pobres cecs ploreu. En les seves nines mortes no hi ha ni un rajolí de llum! Oh! Santa Llúcia gloriosa, conserveu-nos la vista i la claredat!...

JOAN MUNTANER.

Un 25 de desembre sense Nadal

Les grans concepcions espirituals que donen llum, calor i hiperestèsia a l'humanitat, el mateix les brotades espontàniament arran de la natura de l'home, que les copsades per l'inspiració del geni o la virtut del sant o profeta i expendides per la veu de l'apòstol i la protecció de Déu, déu abundosa de la qual brollen totes elles, prenen, a força de centúries, tanta llescor i universalitat que, com una mena d'atmosfera, omplen i amaren l'espai on es belluguen les activitats humanes, necessitant-se una intelligència molt reflexa per aconseguir una valorització quantitativa, o simplement gradual, de les mateixes.

Es a dir, que, si l'investigació científica ha tardat en trobar i mesurar la pressió atmosfèrica perquè gravita a tot arreu; i ha estat difícil ponderar un envolum determinat d'aire perquè ho omplena tot, i encara descobriments d'avui dia fan bastir de diferenta manera, quan no negar la seva existència, al Proteo de la Cosmologia moderna, l'èter, pel grau de traspuament i sutilesa gairebé metafísica, que se li reconeix; i la costum ens priva de sentir la remor que entonen els estels tot dantant per l'espai, així mateix, o per motius semblants, els fenòmens psicològics, oi més els de caient sentimental, ben ànima endintre del poble ficats, són més fàcils de valoritzar en el buit que deixen, en el relleu negatiu, no pas directament.

Sentimentalment parlant és com menys s'aparta de la veritat la coneguda dita schopenhaueriana de què la dolor és un concepte positiu, i, la felicitat, la negació total o parcial d'aquella.

El fervor a la pàtria augmenta fantàsticament quan els ulls la perden de veure; s'idolatra a la mare quan resta perduda per sempre; és corrent no parar esment del benestar dintre l'escalf familiar fins que l'envorament fibla durant els dies de l'absència. Els elogis més vibrants i més sentits a la pàtria, a la mare, a la família, a l'estimada, els han gemegat els emigrants, els orfes, els enyoradissos, els enamorats sense correspondència.

Les anteriors consideracions ens fan pensar que la complexa sentimentalitat que la diada de Nadal infondeix i rep alhora, del nostre poble, pot fer-se més intensament i tristament obiradora projectada en un 25 de desembre excepcional, en el qual, per etzar o per culpa de circumstàncies, la vida no pot seguir el ritme que li marquen el calendari, la con-

suetud i el desig, no pas referida a l'esplet de satisfaccions íntimes fruïdes desaperebudament i platxeriosament en un Nadal ordinari.

Tal com tradicionalment i abundant han glossat escriptors i folkloristes la diada de Nadal amb tot el variat sentit religiós que ella és i simbolitza, ha estat sempre molt festejada a la nostra terra.

El Nadal és una divina vinguda; és a dir, un retorn; l'anyal retorn; és el capdellà d'una promesa, la realització d'una esperança, el motiu de noves i dolçíssimes esperances. Per això el Nadal és festa de fe, de pietat. El Nadal és també un infantament; és a dir, un reinfantament, l'anyal infantament de la divinitat vinguda a consagrar la virtualitat de la família. Per això Nadal és festa de família, de llar, de germanor. També és i significa Nadal el naixement, és a dir, el renaixement anyal del Messies, del Rei somniat, encara que falsament interpretada aquella reialesa pel poble, escollit primer i maleït després, com a reivindicador de les seves rànies i nobles tradicions pairals. Per això Nadal és festa casolana, patriòtica.

Nadal és, doncs, i sobretot, festa de fe; festa familiar, festa pairal. Però, pocs i ben venturosos seran els qui hagin desfullat un seguit de calendaris sense ensopegar un Nadal sense Nadal, un 25 de desembre sense poder respirar les flaires de pau, pietat, germanor, abundància, amor, que s'han respirat altres anys al voltant de la llar pròpia. Així, en el buit, en la llunyania, ressalta la poemàtica figura del Nadal, com dessota el cel ras recorda el vianant l'agradable tebior gosada enc que sigui al recés de modesta pallissa. Trist i anguniós és el 25 de desembre, pel qui li manca tot o part del Nadal integral; pel qui ha perdut la fe, o busca pa, o no troba sostre que l'aixoplugui, o no pot veure a la família.

Pobra vida la del que el Nadó no li recorda ni li fa esperar res i viu sense creure en l'inefable retornament! La seva vida no té explicació, ni terme, ni principi, ni on, ni com. És un tret sense blanc, un riu sense mar, un mar sense fons. Ensopida com una recta, com les planúries del desert i més llastimosa que el cor eixerreït buit d'esperança. El Nadó que cada any neix, cada any retorna, és el misteri diví que tal volta de més humanisme està sadollat. Ell, el perenne retornament, és l'explicació curvilínia i cíclica de l'Univers i de l'esperit humà; és l'harmonia del viure, en con-

traposició a les concepcions materialistes, monistes, mortes i desarticulades, en les quals els caires polièdrics que fan mal hi alternen amb les rectes euclidianes que fan basarda. Pel acreient, un pilot d'anys no és més que una estiba de pedra morta que, en silueta fatídica, assenyala cap al mai més. En canvi, el cristià, a cada any hi veu un Nadal, un retornament. Els anys són renaixements, retornaments, giravoltes al voltant de les diferents fases de la vida en preparació del definitiu renaixement a la vida perdurable.

Altres 25 de desembre trist, negre i angüniós, buit completament d'esperit nadalenc soporta l'home miseriós i errant que transita pel món desproveït fins d'un bocí de saca amb què posar tenda, a la nit; sense un mos de pa per aconseguir son cos denerit. Les mestresses de la nostra cristiana pagesia guarden una bona llesca de pa blanc que fa joc amb les estovalles blanques, pel captaire miseriós. Pensin les famílies que tenen la taula plena d'abundància i de requisits, que les llàpies que van a tirar als gossos, a molts germans els hi semblarien llamins i trobarien dolç el llexiu que acaba de netejar els plats.

El 25 de desembre és també un dia de dol i enyor pel que s'escau allunyat dels seus afectes, de la seva llar, de la seva pairal. Sofreix enyor l'esgarriat moralment o materialment, voluntàriament o involuntàriament, i sent angünia la família o la mare que, en passar llista, en troba a manca un. Pobra mare! En mig de la xarinola de la quitxalla, ella abandona la taula, quan el sol envia els últims raigs, obra el finestró, i encarrega a l'astre, que cada dia roda el món, que si veu al fill absent li dongui un llamí dolç que s'arrenca de la boca, una perla que li cau dels ulls, una efusió que li surt de l'intim de l'ànima. Són records que envia al seu fill, que potser està a un desert de la moreria; potser al desert de

l'urbs, sol i entristit; potser mars enllà; tal volta barrons endintre perquè una societat cruel l'ha deixat enverinar primer per incomunicar-lo després.

Pobra enamorada! També, dissimuladament, acut al balcó i tira unes engrunes al reientó, confident i amic, tot encomanant-li que si, tal com conta nostre immortal poeta, sap volar més que l'àliga i la cigonya, cuiti a explicar al seu promès com ella està emmagranyada i que, si a l'any vinent no retorna, ella morirà d'enyorament.

Pobre soldat! Els àngels prou entonen cànctics de pau, però ell neteja l'arma feridora tot esguardant, amb el somicó al rostre, les llunyanes terres de la pàtria.

Pobres pobles! Són molts els que, àdhuc, en el dia de Nadal, de la festa pairal, sentiran que el pes feixuc de l'estrangeria ho envaeix tot. Volem pregar a les famílies nostrades que quan, en el moment més intens de les fervors pairals, empenyeu fortament les balconeres perquè el butzineig de la ponentada que passa, que passa, no profani vostres esplais, penseu i compadeixeu als altres pobles víctimes de torrentades, de riuades, de terratrèmols més forts i duraders.

Els cofois i satisfets, tot celebrant el Nadal integral, que preguin, en les oracions del matí, pels que no creuen ni esperen; que s'abstinguin, en el banquet del migdia, d'un requisit en profit dels que no poden tastar pa; que es recordin, en les efusions de la tarda, dels molts i tants que, fonament apenats, devem celebrar el Nadal lluny de l'horitzó pairal on moren els pares, la família, l'estimada, les afectacions d'infància; lluny del campanar que ajocà el primer Jesuset que coneixèrem, estimàrem i adoràrem, que primer adoraren els nostres pares i els nostres avis i nostres antecessors més llunyans.

JOAN BASTONS

LA NADALA

D'un roser a l'ombra,
d'un roser de maig,
n'ha florit un Lliri
la nit de Nadal.

*Bonica és la Rosa,
més ho és el Ram,
més ho és el Lliri
que floreix tot l'any.*

Les fulles són verdes,
el calze n'és blanc,
la mel de son calze
n'és mel celestial.

Abelles que'l besen
són Angelets sants;
Angelets el volen,
pastorets l'hauran.

Els tres Reis arriben
sols per olora'l;
ja'n veuen la Verge
que'l va amb plors regant.

—De què plorau, Verge,
de què plorau tant?

—Perletes de l'alba
el solen rosar.

i avui, qu'és divendres,
són gotes de sang.

Lliri que floreixes
la nit de Nadal,
Ai! allí al Calvari
com t'esfullaran!

*Bonica és la Rosa,
més ho és el Ram,
més ho és el Lliri
que floreix tot l'any.*

JACINTO VERDAGUER

EL LLEGIU CONEJO

és el millor i el més acreditat

Refuseu les ampolles mal tapades

PER A ENRIQUIR

la sang, augmentar la gana i fortificar el sistema nerviós, és un medicament sense rival l'aixarop

Hipofosfitos Salud

També es recepta a les criatures delicades i malaltices. Favoreix en ells el desenrotllament del sistema ossi. Totjust començat a pendre'l, la rosada color de llurs galtetes proclama les excel·lències del preparat. Aprovat per la **Reial Acadèmia de Medicina i Cirugia** :: 29 ANYS D'EXITS EN CREIXENÇA.

Avís: Rebutgi's el pot si no s'hi llegeix en l'etiqueta exterior, amb tinta vermella, «HIPOFOSFITOS SALUD» perquè amb freqüència i per a major lucre en la venda, hom n'ofereix de similars.

MENCIONEU CATALUNYA SOCIAL AL DIRIGIR-VOS ALS NOSTRES ANUNCIANTS

SERVEIS DE LA COMPANYIA TRASATLANTICA

Línia de Cuba Mèxic.—Servei mensual, sortint de Bilhau el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 i de Corunya el 21, per a Havana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de Havana el 20 de cada mes per a Corunya, Gijon i Santander.

Línia de Buenos-Aires.—Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Creu de Tenerife, Montevideo i Buenos-Aires; emprenent el viatge de tornada des de Buenos-Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de New-York, Cuba, Mèxic.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a New York, Havana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de Havana el 30 de cada mes, amb escala a New-York.

Línia de Venezuela Colombia.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 10, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma, Puerto-Rico i Havana. Sortida de Colón el 12 per a Sabanilla, Curaçao, Puerto-Cabello, La Guaira, Puerto-Rico, Canàries, Càdiz i Barcelona.

Línia de Fernando Poo.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4 i de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma i part de la costa occidental de Africa. Retorn de Fernando Poo el 2, fent les escales de Canàries i de la Península indicades en el viatge d'anada.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a New-York, dels ports del Cantàbric a New-York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides de les quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers, als quals la Companyia dona allotjament molt còmode i tracte esmerat, com té acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors porten telegrafia sense fils.

GALERÍA ARTÍSTICA

Fotografías de gran tamaño para cuadros 50 X 60 (centímetros aproximadamente)

Precio: Ptas. 10 cada una

Nada hay tan a propósito para educar y desarrollar el buen gusto artístico como la continua visión de reproducciones de las más celebradas obras maestras de nuestros mejores artistas cristianos. La fotografía es el procedimiento de reproducción que da, sin duda alguna, la copia más fiel y más artística de una obra original cualquiera, y es precisamente por las razones expuestas que hemos creído que las fotografías de gran tamaño son el elemento más espléndido y bello que puede ofrecerse para la decoración del hogar cristiano, tanto para casas particulares como para las comunidades religiosas, colegios, seminarios, etc

MODELOS PUBLICADOS

Cristo en la Cruz - La Santa Cena - Inmaculada Concepción - La Sagrada Familia - Sagrado Corazón de Jesús - Sagrado Corazón de Jesús Niño - San José - Santo Cristo de Limpias Beata Teresita del Niño Jesús

De la **Santa Cena** ofrecemos una fotografía en tamaño extraordinario (1 metro 10 centímetros X 86 cms.) que es de incomparable belleza. Precio: **Pesetas 40** cada una

LUIS GILI, EDITOR - Apartado 415 - BARCELONA - Córcega, 415

MENCIONEU CATALUNYA SOCIAL, AL DIRIGIR-VOS ALS NOSTRES ANUNCIANTS

AGRICULTORS! PROPIETARIS!

SOLAMENT LA BOMBA FLUX

de sistema telehidràulic, patentada,
fa el miracle de convertir en prats
gemats les terres ermes, i de
subministrar l'aigua a preu de tal.
Abans d'adquirir cap bomba, si
vostè cuida els seus interessos,
demanarà pressupostos a la

Societat Espanyola de BOMBES FLUX, Lida.

Consell de Cent, 288, pral. - BARCELONA

Diccionari Castellà-Català

segons les normes de l'Institut
d'Estudis Catalans

per

Joaquim Civera i Sormani

MÉS DE 40.000 PARAULES

30 CÉNTIMS QUADERN

IMPREMTA RAFOLS

PORTAFERRISSA, 15 BARCELONA

MOBLES DE IGNACI PADRÓ

PROVEÏDOR DE LA REIAL CASA

MOBILIARIS COMPLETS
d'estil clàssic i modern

ESTUDI ESPECIAL
per a projectes de decoració

CARRER DE LA PALLA, 10 i 12

(CASA FUNDADA EN 1850)

Llegiu i propagueu *Catalunya Social*

*Es el periòdic de més
circulació de Catalunya*

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Un any	8 pessetes
Semestre	4

Surt els dissabtes

MENCIONEU CATALUNYA SOCIAL, AL DIRIGIR-VOS ALS NOSTRES ANUNCIANTS

NADAL : CAP D'ANY : REIS

IMMENS ASSORTIT EN LIBRES I ALTRES
OBJECTES PROPIS PER A REGALS

UNIO LLIBRERA D'EDITORS, S. A.
LLIBRERIA SUBIRANA PORTAFERRISSA, 14

SEGURS, SOBRE LA VIDA, CONTRA INCEN-
DIS, MARITIMS, ACCIDENTS INDIVIDUALS I
COL·LECTIUS, RESPONSABILITAT CIVIL,
CONTRA EL FURT, TRENCAMENT DE VIDRES,
COLLITES I PEDREGADES

AMADEU RIESCO I CABRÉ

AGENT GENERAL

Portaferrissa, 10, 2.º 2.ª - Tel. A 3352
BARCELONA

**IMPREMTA
EDITORIAL
I COMERCIAL**

ATENES A. G.

BARCELONA

Provença, 157 Telèf. 216 G.

FÀBRICA DE LLIBRES RATLLATS
OBJECTES D'ESCRITORI
IMPREMTA - PAPERERIA

FILLS DE
FRANCESC SABATER

Gruñi, 4, Ronda de Sant Pere, 20
i Plaça Urquinaona, 13 - Telèfon 1604 A.
BARCELONA

MENCIONEU CATALUNYA SOCIAL AL DIRIGIR-VOS ALS NOSTRES ANUNCIANTS

THE LONDON LANCASHIRE

Companyia de Segurs contra incendis,
..... marítims i accidents
.....

RESULTATS DE L'ANY 1922

Primes (Incendis, Marítims i Accidents	Lliures 5.496.326
Interessos sobre capitals invertits	» 396.768
Cabals de reserva	Lliures 6.967.230
Capital (Desemborsat Lliures 717.430).	3.587.150
Garantia:	10.554.380

Director General per a Espanya: MELQUIADES CALZADO
Rambla de Catalunya, 61 :: BARCELONA :: Telefon A. 868

(Autoritzat per la Comissaria General de Segurs, en
18 d'agost de 1923)

TAPIOQUES I PURÉS

|||
JAUME FIGUERAS

|||
BARCELONA

Es de interès per vostè llegir aquest anunci

Els símptomes dels cucs són tos eixuta com d'ofec, picor al nas, mirada esmortuïda, cruiximent de dents, etc. El sucre del Dr. **Sastre i Marqués** és el remei segur per expulsar-los, i, al mateix temps, purga suaument, desinfectant enèrgicament l'aparell digestiu sense irritar

Es pot pendre a totes les edats Mai perjudica

De venda en la farmàcia del doctor Sastre i Marqués, Hospital, 109, i Cadena, 2
i a totes les bones farmàcies d'Espanya i Amèrica

MENTIONEU CATALUNYA SOCIAL AL DIRIGIR-VOS ALS NOSTRES ANUNCIANTS